

מערכת ספרים

א.

(ח) **אבן הראשה** חיבר רבינו אליעזר בר נתן (ראב"ן) פסקי דינים וראיתים כ"י. ובס' ראב"ן המודפס בס' ק"א שאל מרבינו יצחק בר אשר הלוי והשיבו בכבוד גדול וריב"א הוא נושא ונותן עם רש"י כדכתיבנא בעניותין בנדפס (עיין רבינו יצחק בר אשר כה"א). וע' מ"ש בהלכות קטנות ח"ב סי' שי"א ושי"ב:

(ט) **אבן השוהם** כ"י על קבלה להרב הגדול מה' יוסף צאניאח שהיה בזמן מרן. והיה בעה"ק ירושלים תוב"ב שנת ש"מ:

(י) **אבני שהם** ס' שו"ת נדפס מא' מרבני אשכנז כרנע נראה לי: (1)

(יא) **אבק דרכים** כ"י דרושים למהר"א קונקני. ומרבני הרב הגדול מהר"י ואבי ז"ל חתנו והרב המובהק מהר"י (יהוסף) קונקני רבני של מו"ה בתי כהונה בן אחיו. והיה מליץ גדול אר"ש מובה ורחבה, ויותר ממה שניכר מספרו. ראיתי כתביו וספר דברי הימים כ"י מכל הקורא בשתי שליחיות. ומנחת קנאות כ"י עמי"ם ממללות באר"ש נכוחות. והאר"ק ימים ושנים בעה"ק חברון ת"ו: אבק

הג"ה מנחם ציון

בעזרת ורח בחשך אור לישרים, נתחיל וגסיים במערכת ספרים, וכחשך חייני, בחלק שני:

- (א) והוא כס' מלונזים:
- (ב) וי"ל סכ"ד אבא גוריון והוא כמו מדכ"ס כ"מ עכ"ל וכ' שם המנ"י ש"ל כ"י והוא ר"ת כתב יד ולענ"ד אין כלל ש"ס וכ"מ ר"ת כן מלאתי והוא כילקוט אסתר וכמ"ס המנ"י לקמן אות מ' ס"כ ע"ס:
- (ג) עשו"ת מהר"י מינץ ס"י דר"ח"י הוא ח"י ספרו כ"י הלוי חתנו של הראב"ן ז"ל ואחי בעזרי הוא ח"י אסף ועמ"ג כהקדמתו לוי"ד אות יו"ד ע"ס וכש"ת מהר"ם כ"ב החלשות הועתק הכנס דינים מס' ח"י אסף ע"ס:
- (ד) נדפס זה לא ככיר פה קרחקא ח"א עם כה"ל לית חן לוידי סמנת הכס מוה"ר ח"ן דמנילר כעשו"ת דכתיב, וגעתי דכנר התחילו להדפיסו כשלימות; וע' כה"ל שנס"ס מנן אכנות להשלימי דל ק"ס:
- (ה) והוא ח"י על ש"ס וס"פ חו"מ: ספד"ל תקי"ד:
- (ו) ל"ל חנן כהנס והוא להכנס עוסק"ל נען אכד"ק סולנסהיים (כהנ"מ מחיר: אכד"ק פילא כהנ"מ חלוקים נען כ"מ דק"ק פוזנא ח"י ב' מהנ"מ על הכנס בני סרכ מו"ה מחיר מטהוין) נדפס דביכרנשורט חל"ט פ"י נמ מהר"ם אכד"ק חלוקים אכ"כ סמח' לקמן (אות ר' כ"ע) ואמנם ס' אכ"י שסס הוא דרושים עס"ת וכמ"ל אות נ"א כ' פ"ס:

(א) **ס' אב ואם** חיבר רבי יהודה בן קריש ממדינת תאהר"ת והוא ספר תיחם בדקדוק. וכ' הראב"ע דצריך לנהוג בו כבוד: (א)

(ב) **אבא גריון** (עיין מדרש: (ב)

(ג) **אב"י אסף** חיבר האבי"ה נכד ראב"ן רבינו אליעזר בר יואל הלוי, וכתב סדר הדורות ד' קס"ג ע"א

אב"י אסף דינים כסדר ש"ע עכ"ל. ואינו כן אלא אסף פסקי הלכות כסדר הר"ף. וראיתו בקלף כ"י ישן על סדר נזיקין: (ג)

(ד) **אב"י העזרי** חיבר ראבי"ה גם כן. והיה נמצא בכ"י לראשונים

ועד אחרן הרב מנחם די לונזאנו והרב תוס' יו"ט ה"י נמצא אצלם כמבואר בס' שתי ידות ושו"ת גאוני בתראי וכמ"ש

בנדפס (עיין ר' אליעזר הלוי כה"א) ובשו"ת מהר"ם ד' פראג בסופו דף ק"ב בהסכמה

חתומים רשב"ם ור"ת וראב"ן וק"ן רבנים: (ד)

(ה) **אבכיר** מדרש רז"ל והילקוט מביא מאמרים ממנו. ובמערכת

המ"ם נזכיר כל מדרשי רז"ל בס"ד:

(ו) **אבן הטועים** (עיין סדר הדורות):

(ז) **אבן העיזר** (עיין מה' עוזר אכ"ד לקמיינעו כה"א): (ה)

(יג) **אבק סופרים** דרושים לו ו"ל אם הילר ואם לבינה ועונת רצפים ביניהם:

(יג) **אבקת דובל** כתב הרב מהר"ם הלוי נזיר בכ"י שהוא תשובה מן הקדוש על א"ה י"ד ח"ט. ונדרפסו עתה מחדש. וישקול ומרי עם כמה רבנים מומני. ומכללם מהר"י טאיטאצק ומהר"י צאייאח ומה' ישראל בן הרא"ם ועוד הרבה רבני שנוכר לקמן בס"ד:

(יד) **אגדת אליהו** על אגדת הירושלמי להרב מהר"א הכהן בעל שבט מוסר וכו' ונדרפס ח"א: (ח)

(טו) **אגדתא דבראשית** מדרש רו"ז על קצת ס' בראשית ובכל ענין דורש תורה נביאים וכתובים עשוי פרקים ויש בו פ"ג פרקים. והוא נדרפס בסוף ספר שתי ידות להרב מהר"ם די לונאנו. (ט)

(טז) **אגודה** חכרו מה' אלכסנדר והוא נקרא מ' ווסמן כ"ץ כמ"ש בנדרפס אות ו' ע"ש (עיין מהר"ן כח"א) והוא חבור על כל הש"ס ותמצא בו פסקי דינים מהתוס' ומדרכי וחדושו. ולפעמים ימצא המעיין איזה גילוי וילמד להכריע מדבריו פ' התוספות והמדרכי והרא"ש מלבד איזה חדוש. והגם שמור"ם בדרכי משה והגה"ה ושאר אחרונים לקמו ממנו. דבר הפשוט בעיני חכמתם נשאר והניחו יתרים: (י)

וזוה הכלל למעין כדורות אלו כי מלאה הארץ ספרי כדורות תהיה ולמעט לא כדורות פוסק. ואם יעיין בדברי הראשונים והמתחרים הקדמונים וחדושי הראשונים

אשר נחמד עליו נדרפסו מהם כדורות אלו. ודאי על הכוב ימצא די השיב לטפולי ודיני האחרונים ובאמת שאריתם רב חפוש מחפשי בדברי הראשונים וכן סן גוטי תורס טובס לפרקן של הראשונים ובמאמר קדישין סוו וזכירין ונכירא נכורין מאומתי קורין:

ועוד זאת יסירה כל מעין ישתלל לשלוח ממקור המעין וכפינו יראה פוגיות סה"ס והראשונים כפידושיסם וחדושיסם וספיקסם ואו ילך כעת בדברי האחרונים מאחר כי עמד על שרשן של דברים וסנה אחו בקרנט"ל ודרך חטמות. וזלתי כלמח דוד כצנת פ"ס שכתב ששם שלשלת סקנלס סהאנודס ונפסס מתחלדי סרס"ס. וי"א שסססו דכרי רכס סרס"ס וקראוס אגודס עכ"ל. ולתנשו לסני מלי ופ"ס כנדרפס:

ודע שהרב כהנ"ג כדמותם של רס"ס האגודס כ"א חידושי דינים אשר כש"ל מהר"ו מהאגודס:

(יז) **אגודת אונב** (עיין מ' כרוך מפולניא כח"א):

(יח) **אגור** מדרש אגור מרז"ל. כתב הרב מהר"מ די לונאנו בתחלת ס' שתי ידות שהיה בידו יד הקרש מדרש זה כ"י והיה רוצה להדפיסו:

(יט) **אגור** הרב מחברו הגיה פ' תהלים מדר"ק שנדרפס כנאפולי שנת רמ"ז: (יא)

(כ) **אגן הסהר** פ' שיר השירים להרב מהר"א הכהן בעל שבט מוסר ושם פ' מעם לא"ב גדולה שבמקרא ונדרפס מקרוב:

(כא) **ס' אגרון** חיבר הגאון רב סעדיה ברקרוק ושאר ספרים הזכירים הראב"ע בס' מאונים: (יב)

(כב) **אגרות הרמ"ז** נדרפסו מחדש מאי דשרדן לי' ושדר כתבי הקדש על עניני קבלה וקצת דינים. ועיין במערכת ס"ס (עיין ר"מ זכות כח"א):

אגרת

הג"ה מנחם ציון

(ז) כק"ק סאלוויקי תקנ"א. גם נדרפסו א"ת יחוד לחלק אה"פ כק"ק וויניציא וכלכו:

(ח) כק"ק אומיר על סדר זרעים, ובסאלוויקי תקס"ה על סדר מועד:

(ט) עם הגה' והערות:

(י) ו' והנאן בעל אגרות יוסף כ"י הראשון מחזקי הדברים להביא ס' האגודס לרפוס (קראקא ש"א) והוא ינפ וסניס בו סכנה, וזה מחדש החתומי להדפיסו עם ליונים והערות בנות לח"א ונגמר רק על מס' ביק:

(יא) ואולי כבנין סדרים ספרו כנאפולי מ' ר"ן פ"ב ה"ג שם אגב לרחא מ' רד"ק על תהלים שנדרפס סם ג"כ ספן זס: ויכס"ד כ' אגור דייס ומהר"ם ח"א ח"ד וזכ"ש עכ"ל וז"ל דלל נאנא בו דכר מחלק אה"פ, גם מ"ס דס' חזון הוא לנפל האגור גם זה אינו במח"ס ורק אכיו ה"ר יסודס סורחן ולידתו וזלדן על מילות וספריו מתי דינים סכנלים לכאונס כחיקס כלי ספרון וע"י סכנל סמאל, וכן מ"ס אה"י ח"א סוי ל"ס כ' האגור כחידושי (ומס"ס כחידושי הוא ט"ס) לא דק דכור רק לאכיו בעל האגור:

וזהנא ס' האגור מחובר כקאר גדול עד כח"א להבינס לכאונס כנאפס עיון כהרבה מקוצות חזלת זה נפל ס סכנה טעותיס ע"י פלגות האדפסיס סנדרפסו איזה פעמים וספרים סלח"א, עד סרתחתי וסחלתי עליו וקרתתי פ"סס אור' חדס ועסתי עליו כלאר וזהנא עד מקוס סידו מנה"ס, ומסויס כסס, אגורס ככף, ונא יוכני ס' להינאלס לאורס כמסרס: וסדחתי לדעת דכ"ס הכיו כ"י כנאו ולא נמלא סם רק כסח"ל, ואולי מוסס דרוב דכרי האגור לקוחיס מסי, ולדונמל רלס נא כ"י אור' קל"ט לענין נוסח ונא לנין והוא כסח"ל כלל י"ד, ופיניו וסחלתי דכריי סויס, וכן מ"ס כד"מ ס' ר' כסס האגור לענין זמון ג"כ לא מלחתי שמה כלל, גם הכיו סכ"י כ"ס דכרי האגור וסניתס כל"ס וכסחתיין מקור הדברים כסח"ל עזאו לוי סנין וסחלס סנעחתי הדברים כנענות ונלזו כססר וסדר וק"מ, וכסס סחלל ג"כ ככ"י אור' סל"ח לענין אסור כלאר כנאנא כסס וססר ע"ס:

(יב) ונסכ"ד מסיס סל' וע' דכרי האגור פ"ס וז"ל סוננו כוס וידיי סרכ האסכילל המג' לא סעיר ע"ז כלל וסול ס' סכרסס ססנז כ"י חלקיס מסיסר ע"ס א"ב וסדקל ג"כ כ' סכרי:

(לז) **אהל יעקב** שו"ת למה יעקב ששפורטם שהיה מערי המערב ובא לערי אדום והיה רב בהמבורג ואח"כ באמשטרדם בק"ק ספרדים: (י)

(לח) **אהל יעקב** פי' מאמר הש"ס באגדה חברו מ' יעקב

כ"ץ שפיראונדפס בפפר"א שנתתע"ט: (חי)
(לו) **אהל מועד** מ' פסקי דינים קדמון מזכירו מן הקדוש לפעמים בבית יוסף: (עין רבינו מנחם המאירי נח"א)

(לז) **אהלי יעקב** תשובות למחריק"ש ונדפס עתה מחדש:

(לח) **אהלי תם** (עין חומת יסרים):

(לט) **אדם פטדה** חיבר הרב המקובל מה' חיים הכהן תלמיד

מהר"ו וצ"ל על הש"ע הלי שבת עדה"ס ודרך רמו:

(מ) **אוהב משפט** (עין הרש"ן נח"א):

(מא) **אוצר ה'** (עין שטן סודות):

(מב) **אוצר הכבוד** פי' אנדות ברכות וסדר מועד וקצת סדר נשים

וחולין ע"ד הסיד חברו רבינו טודרוס הלוי וראיתו כ"ל והוזכר ספר זה בס' הפרדס וס' מראית אלהים: (י)

(מג) **אוצרות חיים** בי כל דרושי א"ק ושאר דרושי התקון

והדרושי' מסודרים וא"ו וכך נמצא ספר שלם מכ"י הרב מהר"ו עצמו. וזה הספר נמצא הרבה בכתובת יד ועשו הגהות

עליו כמה רבנים ומתחשב עם הספרים שסידר מהר"י צמח: (ב)

(מד) **אור האבוקה** חיבר הרב המקובל מהר"ם פאפירשכ"ץ

בהקדמות נפלאות כ"י:

(מה) **אור הגנוז** סמו"ה (הר"א אוולאי) פירוש על מאמרים עמוקים

מהזוהר והס' הגז' נאכד:

אור

(נ) **אגרת בקורת** להרב יעב"ץ (עין קונטרס):

(נד) **אגרת המוסר** מהרב החסיד מ' שלמה אלעמי תוכחות מוסר

וסבות הגרש דברים נחמדים מווקקים שבעתים. והציאה לאור הרב המקובל מ'

משה ניגדן כמו שהעיד הרב מ' חנניה בן יקר ביופי מליצתו. וכמסדומה שהוא הוא

הרב חנניה שהיה בזמן מהריב"ל כמבואר בסוף תשובות מהריב"ל חלק ג' בשיריו הנחמדים: (י)

(נז) **אגרת שום** להרב יעב"ץ הוצירה בעץ אבות ריש פ"ד דאבות:

(נו) **אגרת שמואל** פי' רות למהר"ש אוזירה:

(נז) **אדם ישר** חיבר הרב המקובל מהר"י צמח י"ד והוא שרש

ועיקר כל הדרושים מרבינו האר"י וצ"ל ותקן ועגולים והוא חשוב אצלו יותר

משאר ספרים והכל הוא חדוש ותוספות. כך כתב הרב עצמו בהקדמת ספר קול

ברמה פי' האדרא רבה כ"י:

(נח) **אדמת קדש** (עין מה' משה מזרחי נח"א): (י)

(נט) **אדרת אליהו** (שו"ת) (עין מה' אליהו קובי נח"א):

(ל) **אדרת אליהו** לכמה"ר עמנואל חי ריקי על הש"ס: (י)

(לא) **אהבת חסד** נדפס באמ"ר מקרוב והוא להרב הכולל מ'

אברהם ויטמנר תלמיד הגאון מהר"א ברורא והוא פי' ותוספות על אבות דר' נתן:

(לב) **אהבת יהונתן** פי' ההפטרות להגאון מה' יונתן שכ'

תלמידו אשר שמע מפיו:

(לג) **אהבת עולם** (עין מה' שלמה אלנאי נח"א):

הג"ה מנחם ציון

(יז) נדפס כ"פ נפ"פ וכבר כ"פ מדפוס הראשון ח"י כה"ל אגרת התוכחה והמוסר שפסח הכתם מו"ה שלמה י' לחיים וכו' נדפס כ"כ כפוף מ' תקן טובני"ס (דו"ח תע"ב) ובסוף המחזור בער נת רבים לפרסום (דו"ח תע"ז):

(יד) נדפס מחמד פה קראקא עם הנ"ה הרא"י: (י)
(יז) נקרא נכ"ס חיים משה (נח"ס) מזרחי ונח"א ח"י כ"ל שכתב גדולה דכ"פ כ"ל דכבר הוה ליבוסה פ"ס:

(יז) נס שו"ת ופרפראות להכמה עם ח"ס ליריס לוי ארנ"ה תק"כ:
(יז) נס ח"י סי' תלדות יעקב מראה מקומות כהנ"ר מש"ס יושלמי (ד"א הכ"ת) וכן מ' פדות ביעקב ב"ת וק"י

לית טבל כ"י:
(חי) ל"ל תפ"ס וכו' אכד"ק טוטשין:

(יט) וכן כ"ס פטודת הקדש נה"ס י' גנאי ע"פ נדפס בלונדון ובנאודוואהר וכו' בן אחי כהנ"ה ובכח"כ כעני המסכתים שיחשו לאחי כהנ"ה ש"י נקרא ג"כ רבינו טודרוס הלוי:

(ב) ח"ל סכ"ד וכפ' זרע קודש כהנ"ה יעקב גר נדק עשה הנ"ה ע"פ ח"י וכן ח"י נדפס קודש ל' שג"מ וכו':

ספרים

א

מערכת

6

(נב) **אור חדש** להרב החריף המופלא מ' אלעזר בן בתו של הרב

הגאון בעל פנים מאירות. ב' חלקים. ח"א על התורה שקלא וטריא ופלפלא חריפא בסוגיות הש"ס השייכות לכל פרשה ונדפס עם כתנות אור להגאון זקנו. וח"ב שיטה בחריפות ובקיאות על מס' פסחים (ועיין כתנות אור פנים מאירות): (כג)

(נג) **אור החיים** חכרו הרב החסיד מ' יוסף יעקב זצ"ל צדיק הראשון

מחסידים האחרונים והוא היה מהמגורשים מספרד שנת רנ"ב וחבור הגו' נגד המתפלסים מכני עמנו וכו' והעיקר ללמוד ולקיים וכו'. ונדפס מקדם שנת שנו"ו (כד) ועתה נתחדש בדפוס אמ"ד סקרו. והרב

הגו' חבר כמה חיבורים:

(נד) **אור החיים** פי' התורה להרב המופלא חסידא קדישא מ' חיים'ן עמר ונדפס בוויניצא סביב לחומש עם תרגום ורש"י. ושמענו כי עתה בפולוניה הם מחשיבים אותו הרבה ונדפס עוד שני פעמים ונתערב זה ע"י שהרב החסיד קדוש מהר"י בעל שם טוב הגיד גדולת נשמת מהר"ח הנזכר: (כה)

(נה) **אור החמה** כתוב בסדר הדורות דף קס"ג ע"ג אור החמה ר"מ גלאנטי פי' על הזהר כ"י הובא קול בוכים עכ"ל (כו)

ואינו כן כי ספר קול בוכים הוא מהרב החסיד מ' אברהם גלאנטי והוא תלמיד הרמ"ק וכן כתב הרב עמנו

דף

(מו) **אור הגנוז** מהרב פנים מאירות על הלכות יין נסך מטור וב"י ושיטה על כתובות.

(מז) **אור זרוע** חיבר רבינו יצחק מווינא כמ"ש בנדפס (ע"ר מווינא נח"א) וראיתי בד' ש"ס מוויניצא כי בגליון פסקי הרא"ש הנדפסים בסוף כל מסכת נדפס אור זרוע קצר סביב לפסקי הרא"ש על דרך שנדפס שלמי הגבורים סביב הרי"ף והרי"ן: (כא)

(מח) **אור זרוע** חיבר הרב המקובל מהר"ם פאפירש כ"ץ הגהות ושקלא וטריא על ספר דרך עץ החיים והוא הס' החשוב בהקדמות האר"י זצ"ל ונקרא עץ החיים. וסדרו הרב מהר"ם הנזכר מספר אוצרות חיים וס' דרושים וס' אדם ישר וס' קהלת יעקב שסידר מהר"י צמח:

(מט) **אור זרוע קצר** (ע' אור זרוע להר"י מווינא):

(נ) **אור חדש** להגאון מ' ליווא מפראג ובסופו נר מציה דיני חנוכה (ועיין מ' ליווא מפראג נח"א):

(נא) **אור חדש** חיבר קצר נאה בדיוני ברכות מהרב חיים בכמה"ר בנימין באכנר אשכנזי ומביאים אותו האחרונים. ונדפס באמ"ר שנת תל"א ושם מזכיר שאר חבוריו. ארחות חיים. פתורא דדהבא. מים חיים. אילנא דחיי. תוצאות חיים. בית תפלה. ושם ארכבה ראשים: (כב)

הנה' מנחם ציון

(כא) ואנו זכית לאורו כעת נדפס ח"א בק"ק זיטאמר (תרכ"ד) ואח"כ ח"ב בעש"ק ירושלים על ג' כנות סנהדרין וע"י ופתים ע"י ח"א וס' ח"א כשכ"א ס' תקפ"א ובמדרכי פ"ו ס' תשנ"ג (וכן נדפס שו"ת לכתו כר' חיים אור זרוע עם הכס' לה"א לייס"ג תרכ"ט) ואנו ה' ראה המ"א הא"ר הנדפס לכתו חולק על מ"מ כס' רמ"ט בעיני הגרימז"ל שלא ללכתו כשנת בין קדוש לסעודה דהמ"א סביב שם מתחלם כס' הא"ר לחיטור ומסיים ליהרר וסכר המ"א דהמ"מ מצינו עליו והמעיין שם כפיס' ה' ע"פ סכ"א יראה דכל דברי מ"מ מתחלם ועד סוף (שון הא"ר) ס':

(כב) גם ח"י ס' רוח חיים נסער כפיירדל (י"ט שנת תפ"ד) ועיר מולדתו ה' ספ קראקא:

(כג) גם נדפס ח"י על מס' קידושין (ד' וויסן ולובן) וס' חקר הלכה שיעות ודרושים ע"ד הפלפול:

(כד) ועד מקום קדמתה (שיכרס כ"ד) ורחיטיו תה"י גיפי מו"ס עקבת דוי"ב ל"י וכן הניחו בעל שפת"י (מ' כ"ז) ונדפס כשה' מחדש עם הכרות שיטת ויקרות לה' בעל כני יששכר גם ח"י ס' מאמר האחדות, ויטור האמונה וס' על תהלים ואיוב וס' מנחת (בחלוקתו של"א):

(כה) וראה זה דבשנת תר"ג ס' פנחס כס"ק כסעודה ג' שה' מאריך בשלחנו אמר הרב"ק מסקרי' בעש"ט להמסוכין כמדומה היום ככה נר המערכי ואמר ככדלה באלו תלמידיו וכוונתו היה א"ל דא"ל נסתלק בלחות שעה משום ד"ב כזר ח' ננטי' שאין מיסרין אותו רק לא' שדכור ועד היום ה' יבד הא"ל וכעת נללה לו סוד זה מזה טעם לו לדיכתי חיים, אינו עוד נחיים: וס' זה כמזל"ט ע"ז תפוח תר"ג *):

(כו) ולע"ה ח"ך נדפס גם דהר"ס ח' ס' קול בוכים דלי"ב כס' דף אור החמה הובא כס' קול בוכים להרמ"ג וע"פ כהנה ונדפס עד מ' ויקרא (בחלוקתו הר"ג) וכעת בעש"ק ירושת"ו ע"י השתלמות הרב"ק מו"ה יחזקאל שרגא אנד"ק שיגלוהו ו"ל נדפס כשלימות, ולע"ה דנמער ס' שם טותן זכות הקדימה למסרתו נגד הא"ר ו"ל רנו ע"פ:

(*) ובפסח הראשון נדפס עם תפס ופרש"י על ת"י בויגן וס' שדקק שפרש"י יס' תמיד על ל"ד ימין ב"ן כעמוד ח' או כ' זה פלג:

קמים דמסר'ל' שלמה שלמה ה' וזו קטע אמרי אחת:
רדע כי אין כתני הרמיק בפירושים המוכרים בשלימות
 אשר כולם נקראים בשם לור יקר כי הם שם
 נמדונו והם כתובים בכתב מעורר וגוף. אך במלואם
 רחיתי מהם כמו שנים עשר קובלים בכתב איטלקי:
וכבר טעם הכתובים בשם היה תלמיד מרן ז"ל ויש
 לו תשובה בשם מרן ח"ס. וגם בשם חתנת
 רובל למרן הכנסת מחדש יש לו תשובה בדיו מאונות
 ומסכים על דבריו מרן ז"ל ע"פ סי' ז"א. ונקבלה היה
 תלמיד מהרב עיר וקידש מ' שלמה אלנקין ז"ל כח"ס
 הרב כספר ספרים בנקודות. ומקובל רחיתי סי' הרב
 כרמיק ז"ל נזכר שר הביטוס סי' אחד וכו' מקורות
 יקרות ודעות בענין צמח המלכים הפלא ופלא וזני
 מסופק אם סי' זה יבט ע"פ ספרי לור יקר אשר נמדונו
 שכתבתי לעיל לפי שם ספריו. ורחיתי כפי חזיונות
 כרי לביט הרב מהרחיו ז"ל שחלם עם הכתובים ז"ל
 ובתלם יזכר בו הכתוב ז"ל שקבלת רבו פארי ז"ל
 חמיתית ופנימית. ובס כעורב הוא נמצא נקמת הקבלה
 על דרך רבו פארי ז"ל:

(נח) אור יקרות מרב אשכנזי על
 סדר הפרשיות פלפול ופשמים
 עם ליות חן. והרב סדר הדורות דף קס"ט
 ע"ג שאר נרנא באור יקרות: כ"א

(נט) אור יקרות להרב החסיד מ' מאיר
 יצחקי אב"ד ור"מ דקושטא על
 הש"ס והרמב"ם וכו': (ל)

(ס) אור הישר (עיין לור ליקוט): (יא)
(סא) אור ישראל סי' קטן מדיני ברכות
 הזכירו הרב ש"ך בס' נקודות
 הכסף סס"ק ק"ח וחבירו מ' ישראל גאנו
 והיה רבו של הרב חיים באכנר המהב
 ספר אור חדש וכתב דס' אור ישראל
 הנזכר כלול בתוך ספרו:

(סב) אור הלבנה הוא ממו"ה בכתב
 יד הגהות על הזהר ע"ד הגהות
 מהרש"ל על התלמוד:

(סג) אור לו בציון להרב יצחק ועקל
 עמחיון אב"ד בבמה קהלות
 באשכנז. שקלא וטריא על סדר ציון
 ההלכות שבני מצוה:

(סד) אור לישראל יד דרושים למהר"ר
 זרח איירליץ ז"ל מפראג נדפס
 שם שנת תקט"ה:

אור

הגיה מנחם ציון

(ב) ועל שרשי עקרי האמונה ויפודותיו וכו' פ' יקר מלוד ורחיו לכל יר"ס להתמיד ט וישטון עליו לור סי' (וה')
 רטו של בעל העקרים) נדפס כעת בוויט:

(כז) רית ופי' ויחזי מרין ופי' ויחזי: (כח)
 נחתכר מהני חרי גי' לנתיב דלכנא הנימ יוסף בנימין וזכר אכדיק שינאוה (חתן הרב מהר"ת הפטור
 מולקאווי נכד הכיח) ומהני גי'אח גי'אח נפתלי הינך. ופי' כפי'ג החדש ליות תי' וזכר יקרות חננו אכ
 וזכר הרב מור"ה ארי' יהודה ל"ב כמרים שמואל גרשון איש ירושלים ובנו מור"ה יוסף בנימין פסית וקל"ה תי' וקו"ה
 לפרק מור"ה נפתלי הינך פ"ס ופי' מריאח עד משה. וכל"ס לא ראה לור יקרות ואף לא כל שפירי. וגם ככר
 סוכא כשהי' הראשון כלן:

למ"ד נדפס עם ח' הכיעכ"ח לוחא (ששטא חק"ג):
למ נדפס כח"ד (חס"ט) פ"י מריא לני פירש כפרס חיים, חן ודין כפוחל:

דף קפ"ז ע"א כי סי' קל טכוס למסר'ל גלאנטי. והרב
 הגו' פירש הושר וקרא ספ' ירת יקר כי פירוש רבו כושר
 קראו רבו לור יקר ולכן קרא פירשו לנור ירת יקר
 ע"ד שפירו פני משם כפני חמם. ופי' לור חממה הוא
 פירוש לנור מרר וקטנ הרב מהר"א חוואלי כמ"ס כדפס
 לאח ר"ב (עיין מ' אכרס חוואלי בח"א) ושיין במערכת
 זי"ן (עיין זכרי חמם):

(נו) אור ה' הרב חסראי קרשקש. מוהיר
 על למוד הגמרא ושרשי המצות: (כו)

(נז) אור יקר חיבר רבינו מר"ם
 קורדובור' פ' אור על זהר

ורעיא מהימנא ואדרות וספרא דרנציעותא
 ופי' יצירה והתיקונין. וראיתי כל הפרושים
 הללו בבבליאמיק"א של דוכו' מורדי"א והם
 ששה עשר קובצים רובם גדולים וארוכים:
 וכתב שם בחלק ח' מהם כלפון חס: אי' כיום ילדתי
 אחי כלימ' מה' בר יעקב קורדובור' כחזם חזר דאשן
 שנת השכ"ג לזירה פה לפת מוכ"ג. ובסוף פירוש הזהר
 כחזם כלפון חס: נחלם הספר הוא יוס סי' ה' אחד טבת
 שנת השכ"ג לזירה אחי כלימ' דוד ז' יעקב כחמתי חותו
 לנחמם השלם כש"ל שמואל שפאלו כד"ו סי' וזכרו
 לבנות ולקדקו בו לו ולזכרו ולקיים בו לימיו"ה (כח) ע"כ.
 וידוע דרמ"פ קרו ליה הרב שמואל לפי שכתב כלפון
 גי'ס קורין לו מנחל. וכתב מהר"ר שלמה בליז: בכתבו
 השוכח כפי' מנחל לחממה לנרבי יס"ר מקדוה דף מ"ב
 ע"א ח"ל הכנס כושר"ג שמואל כול' חף וזכיר
 חזמים מוכס לאלמנת מהר"ם קורדובור' כעד שבהלילה
 לנתיק ספר לור יקר שחיבר הרב פ"ה פ' הזהר מלכד
 הולאת הסופרים והייר. ופי' נפתלי הגדל ג' האנך
 שאלו להלמנה כרנתי שלח כ' וזכירם חזמים למסר'ל
 קלמו ופירש למסר'ל שלמה ופירש למסר'ל חלפך
 לממן ימל"ט כעוד ע"ל:

הראית לדעת שאלו הקובלים שיש לדומם מודיעה קן
 כי אשר הושתקו להרמ"פ י"ב שנים אחר פצירת
 מסרמיק דהוא ז"ל נתקבץ גישימה לא משנה בנת הש"ל.
 ובלא דכשאלה המשות הנו' היה כסוף ימי מרן מהר"ר
 קלמו כסוף עלם לשמים בנת גליה. והשתתקו: נחמנו

ולא נמרו השתתקם עד שנת השמ"ב:
ואחר זמן רב רחיתי הפתק שער מודעת הכניית
 חלמנת הרמ"ק ונזק העיקרי של הסער ישט
 גאעלי"ח. וכתוב שם שאודית הכניית שקיבלה ר"ן
 דקי"י מהחכם הנכבד הרמ"ע מורגלית כעד שהאר כנס
 שחללה כנס כננו כפי' גליה לנל ק' משיבות פס כ'
 פירושם ומחשבים הרמב"ם פס ככף פסגה וזכר יוס
 ספר הרמ"ם מ"ח סיקורי' שנתחייב כפסגה הפתק כתני
 כמ"ק והחזמים בלשחח הרב מהר"ם חלפך והרב
 מה' כמסר'ל ישראל די קורילא והרב יעקב די רב. חמנו
 על השער חתני שנת השמ"ד. ומוס תשכיל דלא מיימס

מערכת

*

ספרים

(עד) **אור השכל** פי' מדרש רבה ספר בראשית ד' וויניציא והמדרש

רבה באמצע ועל ימינו פירוש רש"י ומצד אחר פי' הרב מ' אברהם ו' אשר תלמיד מרן ב"י כמבואר בתשובות מרן א"ה שיש פסק א' להרב הנזכר תלמידו. ועיין במערכת שי"ן (עיין רש"י ד"ה נס פירש"י כו' נה"ה): (יז)

(פה) **אור תורה** להרב המקובל אביר הרועים מהר"ם די לונזאנו

והוא הגהת ס"ת ונדפס בספרו שתי ידות. (ח"ד ת"ט) ונדפס [גם] בפ"ע ועד אחרון נדפס עם הנחות מכתב מאליו. אבל השמימו הרכה מגוף הספר אור תורה עצמו: (יז)

(עו) **ס' האורה** ראיתי ס' האורה כ"י ומיוחס לרש"י והוא פסקי דינים

ובו קכ"ח סימנים ויש בסופו איזה ענינים דוראי אינם מרש"י. ויש כמה הלכות מא"ח ואיסור והיתר דינים בלשון צח ונקי. ובס' המים דעים מייתי כמה דינים מספר האורה והנה הנם בספר הנזכר כהוייתן. ובח' הרימב"א למציעא ד' אמ"ד פ' אלו מציאות כתוב ור"ש תירץ בס' האורה: (יח)

(עז) **ס' האורה** יש קצת שקורין לס' שערי אורה מממרה"י ניקיפיליא ס' האורה סתם:

(פח) **אורה ושמה** פי' אסתר להרב מהר"א הכהן בעל שבט מוסר: (יט)

(פט) **אורה מישור** ח"מ' זחן מקרעמין נה"ה): (כ)

(פ) **אוריין תליתאי** ח'י' שבועות למהר"ן' מינאש וחידושי

קדושין להרמב"ן וח' ע"ז להרימב"א ויש בו חידושים מהרב נאמן שמואל ומהרב יוסף

הג"ה מנחם ציון

(לב) כולל טות כתפלה וסירובו והפליג בתפלה יתמוד בקבלה וכו' קיר ס' פרדס רמונים (דעו שד"ס): (לג) ועל המחברים המתחילות גדולו גדולה וגדלה שהוא נבחרים ראשית חכמה נעלמו ונסקדלת ס' אור טלם יש כס ע"ס פ"ט:

(לד) נדפס בראשונה באינגר ח"ן עם כיות תפלות ומלות להר"ל קראטאשין ונדפס כעת בנאורשא בשנת העש"ה אור נדיקים ובהג"ה מדויקת והח"ו בפרמאכאל בתוך הסידור הרמ"ק ז"ל:

(לה) ובספר הכ' (ד"ה חס"ג) מפורסם להדיא דכח להרדכ"ו ז"ל:

(לו) המ"ב ושאל מפורשים הניאו רק כס אלא (כ"ה אהרנס בן אהר) וגל"ס דגן אשר כי שם השפחה דמאמ

(לז) והכב אל למבורה כ' בפרקמתי כה"ל דברי אור תורה כהנח"ס וכתובים חסיני דמי ע"ס. וספ' ק' שמי נוחית (בומנורג חז"ח) ועם תורה אור מדיני קריאה וכתבים וגנינות נעל נחלת ארזיל (ברלין חק"ס) ועוד פלו בגלון בעל תורת הרא"ס בשו"ת שנטק הספר ניידון מספר האותיות שנתורס פ"ט ומ"ס ח'י' שני כר"ס דבש וחלב פ"ט:

(לח) גם הכלל מחירו כ"ס כס ר"ב וזא רש"י וגדלה דלית לרש"י ז"ל: (לח) יצא דינים לפורים וכס כהנל נחפס נפגש כוח דמא פשר"ל לנאורשא ס' שמר"ו (ויס"ל ד' ל"ג) ג"ה פורים שיר השירים רות ח"כ:

(סה) **אור נעלם** שו"ת להרב יצחק זעקל הנז':

(סו) **אור נערב** להרב הקדוש מהר"ם קורדוביר: (יב)

(סז) **אור נר** להרב המקובל מהר"ם פאפירש כ"ץ בלגנולים מסודר בקצור כ"י:

(סח) **אור עולם** כל מימרות רז"ל באגדה ומעלות המדות המהחילות לעולם. (יג) הובא בסוף ספר הקדוש ראשית חכמה:

(סט) **אור פני מלך** להרב מהר"ם פאפירש כ"ץ קצור כונות התפלה מהאר"י זצ"ל וראיתי כ"י:

(ע) **אור צדיקים** להרב מהר"ם הנזכר קצור הנהגת האדם ע"פ הוהר והאר"י וס' המוסר ונדפס. אך שינו את מעמו שהוסיפו עליו וקראוהו בשם אור הישר: (יד)

(פא) **אור צח** להרב הנזכר בסדר ההשתלשלות כ"י:

(פב) **אור קדמון** כתב סדר הדורות דף קס"ג ע"ד אור

קדמון הג"מ דוד ו' זמרא ע"ש. ואינו כן שהוא ס' קטן נדפס בוויניציא מקצת ענינים ובו כתר מלכות אשר יסד הרדכ"ו על דרך הסוד ואין המחבר הרדכ"ו כנראה ממוצא דבריו: (יח)

(פג) **אור רב** פי' על הוהר באורך כ"י מדרב מהר"ם פאפירש כ"ץ.

וכבר בנדפס זכרתי קצת מזה במערכת מ"ס אות ע"ב (ע' מהר"ם פאפירש נח"ה)

ושם נאמר ששמעתי שחיבר מ"ל ספרים. אך הספרים הנזכרים ראיתם בכ"י ועוד

ראיתי לו ז"ל דרושים על התורה בדרך פשט מהוקים מדבש ופי' מאמרי מדרש רבה ומאמרי עין יעקב על דרך האמת בכ"י:

כנו' וכבר נדפס ג' פעמים וספרש"ן חיבר ס' זה הקיץ
ס' לאזכרות רבי שלמה ו' נבינו ונדפס בקונסטנציה
(סד) ואינו כנפאל וסד יעקב חזני חיבר ספר פתיל
חלות ס' האזכרות מה"ס ו' נבינו וסד קלוד ס'
הסכ"ן בתיפוסת נפך :

והרמב"ם בהקדמת ס' המלח כתב בשם האזכרות
רבות המספר המהונרות נאמן סכר
ומהכריס השלישית מעשרות המלח ויו"ס הסדור אף
נמשכו אחר בעל הלכות גדולות ולא נדק במנין המלות
פ"ס כדורך. גם הרב אהרנסן ו' עזרא כס' יסוד מורא
ריב לו פס מחברי האזכרות והאריך בזה. ורלוית כלום
ס' שהסכ"ן הוסף לאזכרות מהר"ם ו' נבינו שמוס
כחיס לטוב המנין שיהיה נדפס הרמב"ם. וכעת אין
דבריו סד זה הקיץ וס' פתיל חלות למען דעת
בדיוקן של דברים מה :

רד"ק לאזכרות דבריו יתכן קמחי המכר כמזומה שהס
כעת הרמב"ם ולא כנפל הלכות גדולות. וכמו
נשורי רלוית אזכרות סידר סד ס' יוסבש כנפסתי סד
המכר שס יוסבש פ"ס דרך הרמב"ם וסד כלי וחוכר פ'
עליהם וקד"ל ש מסמרת המלות. ומר אחי הרב כנפ"ג
כס' דיל דחיי שקול ועדי טובל על סד מסמרת המלות
הנו. ורבות אזכרות סר"ס ו' נבינו המהחיל למנן וס
זס יסדו סד דוד כן אלטון ס' קנדה כלס תרס
כנפ"ס הכתובים :

הרב כס' קורא הדורות ד' יב ס"ל ו"ל וכתב עוד
הרמב"ם בהקדמת מנין המלות על סד ר' יתכן
כד רלון אלכרגלוי וסד הרב ר' בלזס כן נבינו מחברי
האזכרות ו"ל וכן כל מה שמשתי מאזכרות רבות המספר
המחזירות אלטון כדרך סד נסבסו עלי לזר וס' כי
מחבריהם היו מחברים לא דברים וס' ע"ד ס' קורא
הדורות. ולא חמי ל' מ"ס דהרמב"ם כתב לשון זס על
רבינו יתכן כד רלון אלכרגלוי שהרי האזכרות כתב
כס כסו שפאלס כקדחתו לס' המלות. וסד קורא
הדורות הכין שכונתו על רבינו יתכן כד רלון אלכרגלוי
ועל ד"ס כן נבינו. ואי חמיס עלו מלך דהרמב"ם
קד"ל כתב בשם אזכרות רבות המספר וסד כס יסד
מנ' ד' כלון רבות המספר וקדח ו"ל להס כסד
קורא הדורות הוכיר שס אלס דוקא כלל אין וסלס.
וסלס הרמב"ם כתב סד דבריו כי אזכרות רבות מספר
שס. ועוד כי על רבינו יתכן כד רלון אלכרגלוי לא
היס כתב שס מסד לא רכ וסלס רכ מוסק כמ"ס
הרמב"ד

יוסף שמואל מודיליאנו זכר כולם לחיי עד:
(סא) אורים גדולים (ס') מהר"ם ענדלס
כמ"ס :

(סב) אורים ותומים להנאמן מה' וונתן
על ש"ע ח"מ ב' קובצים
עד סוף ס' קנ"ב :

(סג) אותיות אליעזר כ"י ממורנו
הרב מהר"א נחום ו"ל
והוא קשיות ותמהות בש"ס ובהרמב"ם
ובסורים בדרך קצרה מאד. והיה בידו
זמן מועט כרביע שעה :

(סד) אותיות רבי עקיבא (ע')
מדרש מא :

(סה) אזכרות קורין רוב ישראל בתג
השבעות זמן מתן תורתנו :

ואולם לא כו כשעלויס כי י' כס דברים דמקון
כנפן קמחי. כי הנה רבינו אלטון הו"ס ניוס של
רבינו חלי בלון תיקן אזכרות הכוירים תוספות וסל ד'
מ' ס"ה (בב) וסדורך כס כני אכנס וסלין. ורבינו
יתכן כד רלון אלכרגלוי שהיס כוון הרי"ף יסד אזכרות
אזיס חקוס כיוס וס' ודקין כס כנפ"ל המעריכ פמחי
ומיין. ורבינו שלמה כן נבינו שס כוון רבינו יוסף
כלי ו' מינלס תלמוד הרי"ף כמ"ס סד"ל כחכונות
חדשות דפ' סירלס סימן חנ"ל רלס וסלקין אזכרות
מור לני מענה וס'. ואלו האזכרות חומרים חיס כני
כסד וגלילת טורקיה"ל ואכן מלרים ואכן אלט. וסד
יתכן קמחי כד מלדכי המכניס מליכסרי פמיס דיכונס
אכר היס מרבי פדובינל"ל כוון הרמב"ם וסד סד
מסריב"ל כמ"ס י' ית ד' יו"ד מדוס חמ"ד שרלס
כקוץ תכונות כ"י שהרמב"ל מכדו ומכסו תכונות
שכביס לו. חיבר אזכרות ורבינו כסו כד' קדלת בקה
לסת כקונטליר ד' אטייו"ף וסדס כמחזור שלס.
ורלוית למסר"ס כן הרמב"ן כשכיוטיו ס' קמ' שסכ
דסרמ"ן חיבר אזכרות. וס"י ס"ס שפמיס כתב לאזכרות
סידר רבינו סדריס פ"ס (סג) :

והנה סד כמסר"ל מסס מוסט מורס אלטיון חיבר
ס' יסר מסס פ' לאזכרות רבינו יתכן כד רלון

הגיה מנחם ציון

(ס) והוא סוף למכר' ואני וחי' ודרכים ועמ"ל י"ד ס' תי"ב ע"ס :
(סא) ונקראת (ש"ס) דפס כהכס כיוטיו וסו מקרוב דפס כיוטיוס פ"ס חיס כתני ידות שס כסו וסכרות לח"א ז
(סב) וע' ג"כ סוכה מ"ט ס' סוף קמחי וסו ומותו ג' פ"כ וגד' פ"כ פ"ס ואזכרות שס מתחילת חמס יסכס חסי
דפס כנפ"ל כוון קוץ מעשה ידו גלויס וס' המ' דהחיוק וס' ככר סעי' על סעי' חסי דהר"ם
כוס כמסו למחור קרונות על דרך כלרס החיוק כסו אלל כני אכנס וסלין החיוק רק בלאזכרות חסס כנחלת
וכו' וס"ס לזד לדרך כסו כשכונות פ"ס. ומלוד עמסה לה נכסי על כעל ליקוץ אורות (כלל תרי"ג מלות כדרך סד)
שס' כולל וכלסר וסלס חסמס וסלס חסס חס' כסר כוס חמ"ד מעשה לו אכסר עוד כמסוק דשכונות אזכרות חסס
כנחלת ורק נאמר כסרים חלס פ"ס ואין יסו א"ס כוונתו לזכר כן כדברים סלס וסלסל יסן מסני חסס וככר
חמ"ד חול טובס לזכרין כן רלסכויס, מכריס שו לחכויס ק"ו אין יתמי דמחי :

(סג) כמחלת חס וסלס וס' דפס ג"כ כוון קוץ מעשה ידו כהלויס סלל פיוסלס על שסרת דכרית כסס
אכסל לכל כסרי"ג מלות (וע"ס) ס' מאכר סככל לרמב"ן) גס ח' תרי"ג מלות כחכויס כס"ס כמחלת חס
כ"א תירל, ומ"ס אטדרסס לזכר סד מ"ע כיוס רלסון של שכונות ומלות כיוס י' וכן יסד רס"ס פ"ס וס"ס
סדד אזכרות לסר"ג איננס מכוורה ככד מ"ע וס"ל רק כסדס חסריס וס' רלס"ס י' יתמי :
(סד) ס' סרי"ס וכן ר"ס אכן חסון עסס פ' פניו וס' נמל"ל כס"י חמ"י כעל הסמלות שסמס וכן נמל"ל כס"י
ככר מוכריר ידל וסלס לרלס כקדחתו וס' וס"כ כסו כ"א אזכרות המהחלת חסמית כסמית, וס'
פ"ס גס דפס פ' על אזכרות דכרי"ג כסס מסינת נפס (ק"סכא תרי"ג) נמ"ס כס"י וס"סלס חמ"ד כס"ס חלסני :
(סה) רלוית הסק לזמן כמח' זיל אכר כ' כנפ"לן אזכרות על כו"ל חל חס' כסס לא חלו כס ידיו אכר כס
סלסס (רס"ג) שריסס מחדכר כמקן וס', נלית מדכר סעומים כדומו, שריסס יסרי"ד אזכרות מוכירות
שכסס כן כנפ"ל. ואלס חמחי חיון כני מלכות רבן כמסון (רס"ג) גדול מרכן שס, וכן ס' מוסס אלס סקריס
וימוקו עמו, דכרי חמ"ל ס"ס עכ"ל :

מצרף להכמה נובלות חכמה שבר יוסף כח ה' וכל אלו חוץ מספר אלים הכל הוא בקובץ אחד. ושם במצרף להכמה וכו' וכו' אלים תלמידיו מזכירים שבחיו. והרב לא היה מחשיב שום אחד מחבוריו והיו מושלבים בקצה אוצרותיו וזולת שני חבורים נשא את שמותם על שפתיו ספר גדול הערך נצרך כחבור הרמב"ם ושם השני אשר ישא את שמו בשמת בת שלמה ונאמר הכל (וע' שם שלמה) :

אולם כהם שדירכ נענין הקבלה כח"ס בנובלות חכמה ושבר יוסף הגאון התמיד הכח"ס דהם דבריו וסילק הספסלה מספריו כלשם תרלה בלגותו ספר"ו כסוף דף מ"ב ע"א וזין תימן רמז דרומז ודי כוס : (ג) **אלריבמה** כ"י להרמ"ק והיא גדול מ"ס הפרד"ס בשרשי הקדמות יותר פנימיות וראיתי מכ"י הרב מהרח"ו קצור ספר אלימה. (ג) ודע שעוד ראיתי באיטליא פירוש התורה להרמ"ק ע"ד הסוד וס' מעמי המצות לו ו"ל ע"ד הסוד והם בתובים בכתב איטלקי :

וראיתי כנתי" מסכת"ו דהרמ"ק ערך מלך שסיו מתגדים בו החיזונים בעוסקי אחר תלות ילום כסתנודלות כוסר הקדום ומאגדת ע"י שמות קדש ועיין כנדפס דף פ"א (עיין רמז קידוליוניו כח"ס) :

(ה) **אלכפאיה** (עיין רמזו אברהם בני של הרמב"ם כח"ס) :

(ו) **ס' האלמדירי** (עיין הכתחל כנתי" :

(ז) **אלף אלפין** יסוד החכם הפילוסוף ירעיה הפניני המכונה

בדרשי. (יא) גם ראיתי אלף אלפין דפוס ישן ורמזו שם המחבר ושם עירו והשנה שהורבה לה ובסוף כל בית ג' תיבות מפוסק והכל באל"ף. ועד אחרון נדפס אלף אלפין להרמ"ו בסוף ס' אגרות הרמ"ו הנזכר (ועיין ויכוח הסכם וכו') :

אלף

הגיה מנחם ציון

(מו) דו"ס שייב רחמי לח"ס שזוכס לפסק ע"ז חס ילאו סדכרים חלו משה קדוש, ולא חרפ ח"י מקום ספן רחשית בכל דבריו, וחדרו חרדי כען וסאס קודמים וסכח חס כדרכו בקדש, שיהי לטוב נאון וזה הסדכרית וזה כלחל עס ס' מנות כתי ושרס יס וסור כס תליסד דס' חילת אהבים נזכר כ"ס כתי"ס ס' כרית סלוי שחי' על הגדת ספס (לטוב תרכ"ג) ונס סכ"ס כ"ס חילת אהבים כחי' ס' ענותות אהבס וכן ס' סכת שלס ע"ס כס' לרית שמיך וגי' ע"ס וסמס מוכרים ג"כ כס' כרית סלוי וסכרל ספריו וספרס דס' חילת אהבים נדפס כחייו (ע' ס"ג) דלוי ודלוי ח"ל לחסכו בו וסומר סנתיס ס' על סמו ויס' סותק :

(מז) על מנות חיסס (דו"ס חס"ג) וסס סיססות וסנזוכ (חס"ו) :

(מח) ס' חל"י וועל סול על לטוב (פרסח חס"ח) וחל"י רכס על ס"ס ח"י ומ"ס כסס"ד חל"י רכס פיו"ק ויס ונדפס ס' חל"י רכס גס על ס"ס (סיורלה תקי"ד) ובסמח גס ס' חל"י רכס ס'י מתויר מתחלס דס על לטוב ורק סמ"ל סדרו על ס"ס שס' חיסס חיסס לזניס וע"כ עלס בו סכרס דכרס, כלי משטר וספריו :

(מט) וס' אכד"ק המוכרס וכס' תי"ב נקרל למדינת סלוי כסמח סמלך רלחזויל לסיס לו לרופס קניס וססקדמח ס' חל"י סדפס מחדס מוכס וסילך סס כ"ס ספריו כחי' ככל סכסכות ויס על סלח חסכ גס ס' סונגלות סכסס :

(נ) וס"ק ברלדי סחתי"ו לדפוס ס' חל"יס וסנמרו וססלימו כלונס ס' תר"ס וחארי סלוי סלחלו בו סכרס דכרס סכסס כס' חס"ל וסכו סנתיקו וס"י חות כלות וסכמ"ל וס"ק :

(נא) וסמק"ל רלתי מוסיס חות ללכי סדכרס ו"ל וסול על פניני סוכוס וספס עס ס' סנמל (סכרס"ס וס סקרוכ נדפס סולרסל עס כילור וסג"ס ח"ל כסס חל"י כ"ד :

סכרס"ד כס' סקלס. חסס נלחס ססיו סכרס מחכרי חוסרות ככו סכסכנו וסליס כס סכ סכו סכרסס לל רכסס. חוסרות רכיו ילח כר רלחון חו סכסס חו לל סכסס ע"ס כוונתו על סכרסס חכרס :

(פו) **אחות קמנה** כתב בסדר הדורות סוף דף קס"ג ו"ל אחות

קמנה מ"ץ הנ"מ מיכאל הכהן ענין גרושין מוכב בתשובות הלכות קמנות עכ"ל. ועמו הסליחה כי קונטרס אחות קמנה אשר העלה ואשר הביא מהר"ם חאגי"ו בתשובות הלכות קמנות ד' נ"ח מחבר הקונטרס הנזכר הוא הרב אברהם יצחקי משאלוניקי כסבואר שם דף ס"א ע"ב : ומה שהוזכר הרמ"ח לרוב מיכאל הכהן בעל מורה צדק בזה. היינו ששמע שהרמ"ך הנזכר חיבר עונה קמנה על קונטרס אחות קמנה ושקילומריס וסל הניעה לירו ככו סכסבואר שם באר היסב :

(פז) **איננא דחיי** (עיין חור חדש) :

(פח) **אילת אהבים** (עיין ר' שלמה כן חלקנן כח"ס) (סו) :

(פט) **אלה המצות** (עיין טעמי המלות) :

(צ) **אלון בכות** (עיין גבול כנימן) (סז) :

(צא) **אליה זומא** — עיין מ' חל"י ספירח כח"ס סח) :

(צב) **אליה רבא** —

(צג) **ס' אלים** להרב הבולל הפילוסוף מהר"ר (סח) יש"ר סקאנריא

והרב הנזכר היה חכם בכל החכמות ומופלג בכל חכמה מספר תשובות פילוסופיא תכונה הגיון רפואה וחכם בתורה בפלפול הש"ס ופוסקים ודרשן מופלא ורעותו רחבה וחיבר ספרים הרבה בכל החכמות ולא נדפסו רק ס' אלים וס' מהר"ר (סח)

(קי) אמרות מהורות נרפס מקיוב להרב המופלא סבא קרישא במהר"א ישראל זלה"ה על הלכות נדרים והל' אישות וקדושין ובתובה והל' גמין בפלפול עצום על השור וב"י וראשונים ואחרונים ומסיק לענין דינא: (קיא) אמרי אמת (עיין מ' אברהם מונסון מהר"ס די

לונגונו כח"א):

(קיב) אמרי יושר (עיין מ' וידלר נרפטי כח"א נ"ו):

(קיג) אמרי נועם חבר על התורה סאספ חרושי ראשונים

והוא קהלת יעקב ר' יעקב דליקאטש ויש בו חרושי רבותינו בעלי התוספות ונרפס פעמים שלש וגם נרפס אצל המקרא דפוס אמשטרדם ויש בו מעיות המעתיק והדפוס. ועיין במערכת אות דל"ת [בס"ד (עיין דעת זקנים), ואני ראיתי חבורים שונים על התורה כ"י מהתוספות על החומש: ודע כי בדפוס אמשטרדם במקרא הנזכר הושמשו איזה לשונות מס' אמרי נועם:

(קיד) אמרי צרופה שיטות על קצת מסכתות לרב

אשכנזי [מהר"ר אברהם יחיאל פישל]:

(קטו) אמרי שפר מדרשות למהר"ש פרימו ברמו ובקצור פרושים נפלאים מלאים זיו מפיקים נחמדים מזהב ומתוקים (נ"ו):

(קטז) אמרי שפר (עיין מ' אהרן כרכיה ממודינא כה"א):

(קיז) ס' אמרכל חבר מפסקי דינים וחרושים (נח) כ"י

הזכירו לפעמים בספר אליה רבה הנרפס בקיוב על ש"ע א"ח. ואני הצעיר ראיתי קצור אמרכל בקי"י יושן נושן כ"י ומובל' יש מהר"ס מרוטנבורג ומוריני הרב רבינו אשר בר יחיאל:

אמת

(נח) אלף חמגין מהרב הגדול מהר"ם גאלאנטי מריה דארעא

דישראל משו"ת וענינים עורות מספר אלף כמ"ש הרב מהר"ם חאניו בספריי. ועיין

בנרפס מערכת מ' ע"ש באורך באות ס"ט (עיין מ' משה חאניו כח"א):

(נט) אלפסי זוטא להרמ"ע מפאנו כ"י עין במערכת

המ"ס בס"ד (עיין הרמ"ע מפאנו כח"א נ"ב):

(ק) אם לבינה (עיין מ' יעקב בן הג"מ כ"י כח"א):

(קא) אם לבינה —

(קיב) אם הילד — (עיין מ' עזריה מפאנו כח"א):

(קג) ס' האמונה (עיין הכתמא רכתי):

(קה) האמונה והבמחון (עיין ארזי הלכנון):

(קיז) ס' האמונות (עיין רכינו סעדיה נחון כה"א נ"ב):

(קיח) אמונת חכמים חיבר הרב הפילוסוף העקובל

ותוכן רב ותשבורת ושאר חכמות בקי ומופלג בהן מהר"ר אבי עד שר שלום באוילה אב"ד ור"מ בקי"י מנמונה נ"ו.

ועשה הנהות על כל ס' הנז' הגאון מהר"ר יעבץ בספר מטפחת ספרים ע"ש. והרב

אבי עד הנזכר היה אומר כל החכמות למדתי כמשך עשר שנים אך חכמת התלמוד

נער הייתי גם זקנתי ויגעתי ולא מצאתי כי אם שמץ מנהו:

(קיט) אמונת שמואל שו"ת רהנאון מהר"ש קאיינדובר

הרב המחבר כרכת הזבח:

(קט) אמרות מהורות קיבץ קטן להרב אברהם

חייין דפוס שאלוניקי שנת וי"ש מרברה בערך נח):

הג"ה מנחם ציין

(גב) נדפס בירושלים (תרע"ה) וכעת בק"ק מונקאטש על מס' נדרות: (ג"ן) כעמקת ר"י אכן תכין קושעא שכיב וכנרנין תקמיט כסא חמונות ודעות ועס ביאור לח"א. וגם נרפס כעת עס הג"ה לח"א:

(גד) ונדפס עס מ' ה"ן ועס ביאור לח"א בק"ק ווארשא, ולי מה יקרו כונת תקון הששיכה ע"ש, והוא נסדר תקון שובני"ס דקיק מנוכסה, יקרה בוא וחניכיה:

(גה) ופזר קודם זה (קושעא רע"ה) וכמ"ס כקדמת ס' פסקי תלמי ד' ירושלים ומש"ס דהמ"ל לא ראה כענין ס' חמרות טעורות ל"ג בן מלקמן אות ה' ס' ע"ז ונפטר ח' סטות תק"ד:

(גו) נדפס זה מקיוב עס המ"ד: (גז"ן) נדפסו כמ"ס שו"ת כהנות עולם לחתי ז"ל (קושעא ת"ק):

(ח"ן) גם מוכר כמסרי"ל כ"ס נדפס כוונתן תרכ"ד בתוך ס' חמשה קונטרסים ופ"ס כקדמת סג"ל סדר נחמן מען קרובל ע"ג:

(קנב) אסור והתר חיבר הג"מ שעפמיל
 בן הגאון החסיד בעל
 שלי"ה ספר מופלא כמ"ש הרב ז"ל עצמו
 בהקדמת ווי העמודים אך לא זכינו לאורו.
 והגאון החסיד בשלי"ה ב' שהעולם סומכין
 על מור"ם ואינם משגיחין על מהרש"ל
 שחולק עליו בכמה דינים ומן השמים זכו
 למור"ם בזה ע"ד שקבעו הלכה כבית
 הלל אע"ג דב"ש חריפי טפי ומ"מ ראוי
 לחוש לדעת מהרש"ל ומוזכר שם כל
 הדינים שמחמיר מהרש"ל ע"ש בארוך דף
 ע"ד ודף ע"ה ודף ע"ו ע"ש:
(קנד) אסור והתר דהרב חיים בר
 בצלאל (עיין אסור
 והתר שחיבר מור"ם לעיל):

(קנה) אסור והתר הארוך נדפס
 בפירארה שנת
 קרי"ה ושם נאמר שאומרים שחיברו
 רבינו יונה. (א) כתב בהקדמת המסדר
 שם שהיה בזמן מהר"ש ומהר"ר איסרלן
 בעל תה"ד וההקדמה הנזכר חתום בה
 עזריה בר שמעון מק"ק פוזנא. ומשם יראה
 שההנהגות שבגליון ובסוף הספר הם מר'
 עזריה הנזכר ואינם מהרב המחבר או"ה:
 ואחר זמן רב ראינו שכתב בן הגאון בעל חת יאיר
 מ' פיו וז"ל. ואפ"י ששם בגליון נקט לכיון
 דכתיב האלוהים לנבכי מהר"ר"ל בתרומת סדקן אינו מדברי
 הגאון מה' יונה בעל או"ה רק הם דברי מה' פוזנא דלא
 ידעין ליה ובהנה נוס עכ"ל:
וראיתי מדברי מה' י"ד ס' ג"ל חת ב' שכתב
 דהמחבר אסור והתר הארוך כיה תלמיד מה'
 איסרלן הרב המחבר תרומת סדקן:
חבור או"ה לא כתבו חלל ונעלמו ולא סיפס ספר
 מיוחד להורות ממנו רבים. ואומרים העולם
 דלכך יש בחיבור והתר הארוך כמה מלות שלא נכתבו
 רק כראשי תיבות להורות כי אשכ"י שכתב לנו דבר טוב
 עם כל זה הסתייך תחת לשונו כל מה שסיק אפשר לו
 להסתייך. רבינו חיים בר בצלאל כס' ויכות מים חיים:
(קנו) ס' אסור משהו הזכיריהל
 הראשונים
 חיברו הראב"ד וישנו בירדני כ"י וגם
 הרא"ם בתשובה ח"ב סימן כ"ד מייתי
 ליה סב):

אסיפת

הג"ה מנחם ציון

(ג) קובצת תקנ"ד: נקלד פ"י הכת' ז"ל ונדפס ב' תקמ"ו עם קונטרס תורת השלמים מדיני מועדים למסכ"א חיון
 והג"ה לס' שלמי לזכור לחבריה' ואלוהים לזכות ב"ת ע"ד האמת להרמ"ז ז"ל ובס"ה לס' לז' דוד ונכרת שולס.
 מנהגים להוצאות ס"ת וזכרותיו עם תקנ"ו:
 (ס) ונקרא בבש עשרת בלום (וע"ל פ' מ"ג) וז"ל נמצא תח"י בגאון כש"ר או"ה של מהרש"ל וס' מוסף עליו
 כג"ה על בגליון עש"ך ויד' סק"ה. ותדע דהנדפס בגליון י' כמה שיטות מדמוסוס אחריס ועי"ד סק"ו
 ונכג"ה בכיון טעם שס':
 (סא) ולי"ס לפי"ו על כטו"ה ה' סכס (תמ"ז סק"ד) כ"ל דא"ת כהנא בלום טונת על טור ח"ת, וח"כ ח"ס לז"י
 גיוונדי החסיד, ונדפס גם בוורשא על כ"ל כחור לח"ה כסס וז' וסכ':
 (סב) וע"ס מנחם אבות נרמזין פ"ג דאבות מנחם נ' שאלנו וכו' ע"ש ונכ' תמים דעים ס"ט ע"ש:

(קיה) אמת ליעקב (עי' מ' ישראל יעקב
 חלנאזי כח"א) (גס):
(קיע) אסור והתר חיבר רבינו יצחק
 מדור"א נקרא שערי
 דורא ועליו חברו הנהגות ממור"א ומבוא
 שערים והנהגות מהר"ם יפה:
(קי) אסור והתר שבמנהגי מהר"ל
 ומנין דמשכחת
 שהאחרונים מביאין ראייה ממנו לברר
 דעת מהר"ל או לסרמא ידידיה אדיריה
 והוא העלם דבר. דבמנהגי מהר"ל שם
 דף צ"ז ע"ב ד' קרימונה מבואר שהוא
 קצור שערי דורא ואינו ממנהר"ל רק
 גדולים אחרים קצורוהו ולא חלו בו ידים
 ידי אביר יעקב מהר"ל ז"ל:

(קיה) אסור והתר של רש"ל שהאחרונים
 ס' כותבים רש"ל באו"ש
 ר"ת אסור והתר שלו. הם הנהגותיו שכתב
 על שערי דורא ונדפס שערי דורא עם
 הנהגותיו פעמים:

(קנב) אסור והתר שחיבר מור"ם בעל
 המפה הוא ספר
 תורת חטאת ומהרש"ל באו"ש משיג עליו.
 גם רבינו חיים בר בצלאל בספר ויכוח
 מים חיים חיברו שלמדו יחד אצל הגאון
 מהר"ר שלום הנקרא שכנא משיג עליו
 כמבואר בס' הנזכר ע"ש. והגאון מ' שכנא
 הנזכר לא רצה לחבר ספר פסקי דינים
 כדי שלא יפסקו כמותו מטעם הלכה
 כבתראי ולא רצה שיסמכו עליו. וכן הי'
 דעת רבו רבינו יעקב פאלאקראש לנאנוי
 אשכנז הקדמונים ראשוני האחרונים כמ"ש
 כל זה הג"מ ישראל בן מהר"ר שכנא
 הנזכר בתשובתו הרמה הובאת בשו"ת
 מהר"ם איסרלס ס' כ"ה ע"ש. וגם תלמידו
 הרב חיים בר בצלאל הנו' (אחי רבינו
 ליואי מפראנ) חיבר אסור והתר ולא רצה
 לפרסמו שלא יסמכו עליו כמ"ש בס'
 ויכות מים חיים הנזכר. ורבינו יעקב פאלאק
 הנזכר הוא המציא חלוקה דרבנן כנפ"ת:

(קלט) ארץ לצדיק שו"ת לכמהר"ר אברהם רודריגו אחד

מרבני ליוורנו בדור שלפנינו :
(קמ) ארחות חיים (עין רבינו אהרן הכהן מלוגיל כח"א ועין אור חדש) סח :

(קמ) ארחות חיים של מוסר כ' הרב מהר"ם ס"א די לונגואני

בשתי ידות באצבע דרך חיים דף קכ"ב
שחיברו רבי אליעזר הגדול שמוכרין
הפוסקים שהיה גדול אחד שמו אליעזר
והיו קורין לו רבי אליעזר הגדול וההקדמה
שבראשו ממעשה רבי אליעזר בן הורקנוס
נכתבה שם מהמעתיק ואינה מהספר :

(קמא) ארעא דרבנן (עין מ' ישראל יעקב אלגאזי

כח"א) ע :

(קמב) ארץ החיים פירוש תהלים להרב החסיד בן נבד הסמ"ע

מהר"ח כ"ץ ולעת זקנתו בא לעז"ק חברון ת"ו והיה מנחתו תנצ"ה. ואני ראיתי לו ז"ל שהו"ל כמעט על כל ד' ועשרים והיה מתנהג בחסידות קדוש יאמר לו :

(קמג) ארץ ישראל מס'—(עין מה' יחזקאל ענאם כח"א) :

(קמד) איש דת (עין מנחם מאש) :

(קמה) אשר הנהלים דרושים לכמהר"ר יוסף נחמול והיה

תלמיד מהרב המזלאל כמהר"ח אבולעפיא בכ"ר דוד ז"ל וחתנו של הרב באר יצחק

והוא ה' רב בעיר לארסו יע"א :

(קמו) אשדות הפסגה להרב הגו"ר והוא שו"ת

וקצת חי' מצינעא :

(קמז) מ' האשכול (עין הראב"ד השני כח"א) עא :

אשל

(קנו) אסיפת הכהן (עין הג"מ העשיל כח"א) קראקא כח"א סג :

(קנא) אסיפת הכללים (עין מ' חסם יאיר בכרך כח"א ועין כללי הש"ס) :

(קנב) אספה (עין מדרש) :

אספקלריא המאירה פירוש פשוט על הזוהר

מהגאון מ' צבי הרב המחבר גאון צבי. עין במערכת צד"י : עין מ' לבי סג"ל הורו"ץ כח"א) :

(קנא) אפי רב רבי על יד דרך שירים והדרושים סד נדפס שנת שנ"א

ומזכירו הרב ש"ך י"ד :

(קנב) אפריון שלמה להרב המפורסם מהר"ש אלגאזי וכללו בתוך ס' רצוף אהבה :

(קנא) ארבע שימות (עין מ' יחזקאל שפירא כח"א) :

(קנב) ארבעה פרשים ארבעה חלקי דרושים לרב אשכנזי נדפסו

ב' חלקים. סה) כסא דוד קנאת אפרים דרושים על עניני דוד המלך ע"ה ומלכי בית דוד ומלכי ישראל ושני חלקים רוח

חן רב כרכות לא נדפסו :

(קנא) ארוחת המיד דרושים להרב מהר"ש ס"ו יצחק ז"ר

בעל נאמן שמואל :

(קנא) ארון העדות (עין מ' יצחק חסיד כח"א) :

(קנא) ארזי הרבנון ס' נדפס בוויניציא שנת

שס"א ובו ז' חבורים. מדרש כונן ספר האמונה והבטחון להרמב"ן

סוד הנקוד למהר"י ן' ניקטמיליא סוד החשמל ממנו מעין חכמה פרקי היכלות

לרבי ישמעאל כהן גדול כללי מדרש רבה למהר"ר אברהם עקרא סו) :

(קנא) ארץ לחיים (ע' עוללות אפרים) :

הג"ה מנחם ציון

סג) למו"ם משה כח"א הסכ"ס ז"ה רח"ל ונאמן דד"א (ד"א תנ"כ) נדפס ח"ס פסחים :
סד) להג"מ יצחק חיות מנחם חסידו פרוכניאל אבדיק פראג ובמ"ך ח"י אלול ש"נ ג' (ומ"ם בהקדמת ס' מלודת דוד על תנ"ך נכדו כה" אבדיק קראקא ולבוט הוא טעות וחולי כוננו לאכזי כה" א' הו"ך תמים (וע"ל ס' ט"ץ) וידוע דכ"ד לקוחים מהה מל"ס ועמ"א ס' תנ"א ס"א :

סה) כמ"ק פראג שנת ת"ס והוא למו"ם יבצר כפר בהמקביל מו"ם אלתן גס ה"ס ס' שלשה חגיגות :
סו) ויותר הו"ל דהוא פה"ת ור"ן ת"כ הקד"א דברי מאהל הוא על דרושים (ש"א ויניקו תקט"ו) :

סז) וכדפוס קראקא ת"ח השמיני ק' כללי האדרש וכן לא יעשה :
סה) חכר אחוה כמיוקא ס' ק' לאלף הש"ס, ובספ"ד הביא לו עוד ס' יורה דעה ע"ב. ח"א נדפס כפארניתי תקי' וח"כ כרלין תרס"ב עם הנהגות לח"א :

סט) מע"ש כוס ידידי האמת הכר הפשטילי כהנהגותיו לסדר סדורות ע"ש וע"ס אלתות היום (מל"ס) ס' נע"י ע"ש וע"ד חסד נדפס, ג' פירושיו ע"ו :

צ) ועם הג"ס עפרא דהרעא לר"י עיינא (ליאורנא תקמ"ג) וע"ל ע' ע"ד :
צא) נדפס כמ"ק הלכרשטע תרכ"ח עם ביאור והנהגות יקרות לח"א כשם נחל אשכול וע"ל חות כ' קי"ג כהנ"ס מ"ץ ס :

(קמה) **אֵשֶׁל אַבְרָהָם** (עיין משניות זהב פרי מגדים ועיין מ' אברהם ברודא מ' אברהם סיכוי מ' אברהם מונסון כח"א) (עב):

ב.

האר"י ז"ל. ובס' נמוקי שמואל מישב מה שהקשה הרא"ם על הרמב"ן כמ"ש בח"א (עיין הרמב"ן כח"א). והרמב"ן בבאורי זמנין דמייתי דברי ראב"ע ומשיגם. ורבינו בחיי שחיא תלמיד הרשב"א נושא אלוטות רבינו הרמב"ן וגם בחר בדרך סוד פזיז. ועל ס' רבינו בחיי יש פ' לסודותיו והוא ס' נפתולי אלהים ונדרם איוה פעמים:

(י) **באורי סמ"ג** (ע' רבינו חייזק שעיין כח"א):

(יא) **באורי רש"י** (ע' מ' נתן שפירא כח"א):

(יב) **באורים** על ד' טורים (עיין מה' שמואל גארמיואן כח"א):

(יג) **באורים על רש"י עה"ת** (עיין מה' ישראל המכונה מה' ליסרלן כח"א):

(יד) **באר אברהם פ' המשניות** עם מי כאר דפוס ישר"ל.

ונדרסו עם ת"ט ולחם משנה באמשטרדם אך השמיטו הרבה מהס' הנז' ובפרט סת"ט כאשר יראה הרואה:

(טו) **באר הגולה** (עיין כללי ההוראה):

(טז) **באר היטב** (עיין מה' ישעיה הלוי כח"א) ה':

(יז) **באר היטב** חיבר מה' יהודה טיקמין על שלחן ערוך אורה

חיים יורה דעה אבן העזר קצור פ' הדין וחידושי דינים שחדשו האחרונים הן בחבורי הטורים הן בשו"ת והוא יפה אף נעים ועל ח"ט חיבר מעין דונמא מה' משה פראנקפורט:

ואל

(א) **באור** להלכות פסח ולכל תוספי רא"ם (עיין מ' יונה נכון כח"א) א':

(ב) **באור** לשור א"ח ויד' (עיין מ' יעקב ו' חניב מ' יחזק אהוב כח"א):

(ג) **באור** ספר יצירה להראב"ד (עיין קבלה):

(ד) **באור** על חלק סמ"ג לאווין (ע' מהר"י קרעמנין כח"א) ב':

(ה) **באור** על פירשי על התורה (עיין מהר"ם אלשקר כח"א):

(ו) **באור** על הרמב"ם (עיין מ' יעקב כי רב כח"א):

(ז) **באור** על התורה עד"ה (ע' רבינו מנחם מריקאנטי כח"א):

(ח) **באור התורה להרמב"ם** מובא בכנסת הגדולה.

כן כתב סדר הדורות דף נ"ד ע"ג ור' קס"ד ע"ד. ועמו הסליחה כי בכנה"ג הוא מ"ס וצ"ל באור הרמב"ן עה"ת וזה פשוט. והרמב"ם לא מצינו מי שכתב שחיבר באור ופירוש התורה:

(ט) **באור הרמב"ן עה"ת עשה פירוש** לפירושו ג' מהר"י

אהוב. ועל הסודו' שבו חיבר רבינו יצחק דמן עכו תלמיד חב"ד הרמב"ן

ספר מאירת עינים לפרש סודותיו והוא ס' גדול כ"י. גם הרב מגדל עז והוא הרב

שם טוב בן נאון תלמיד הרשב"א חיבר ס' כתר שם טוב לבאר סודות הרמב"ן

وهוא בכ"י. אמנם הרב מהר"ם פאפירש פירש סודות הרמב"ן עפ"י הקדמות הרב

(עב) ול"ע ופ"ל כ' י"ז בסופו ע"ס:

(א) ונפ"ס גם מוקדם נדפס רק על ס' יו"ט:

(ב) ומ"ס כה"ט אור"י ס"ס רפ"ח מהר"י על שם סמ"ג ז"ל מהר"י על סמ"ג, גם ח' באור על שפרי דורה דור"י שפ"ס וכלאורי רש"י עה"ת שפ"ה:

(ג) ד' ליסרלן כח"א חז"ל רע"ד וס' בו שטייטס הכנס מדפוסים האחרונים וז"ל ס' שבוטת ביאור רמב"ן עה"ת עמק מחוד וחין מי שיבינו והוא ס' גדול כפך ע"ס: וס"ס מקדוה כ' שכלל פשט ס' ח"י ס' על הרמב"ן עה"ת ע"ס:

(ד) סוד"ת תכ"ה וחת"ג והוא למ"ס אברהם כח"א חיים לטקס משונא אבדיק דאמין ולא נדפס רק על ג' סדריים זמין:

(ה) והוא ככ"ס כראשון על אור"י נכד הסו"ל ומס"ל כה"ג מ"ן ח"א ויד' ס' למ"ד בשם בעל כתות אור עלי קא' ולפ"י לק"מ מה שהקטני שם וס"ס עוד פ' ש"ח: ומגיד בעיר קונסטרנז כ' תחת (ויכ"ר יוס"ף ח"א חת"י וס"ס י"א) וזהו השדני ידידי ממער מוסר"ם פניל כירכתיס ל"י ש"ן דס':

הג"ה מנחם ציון

מערכת

ב

ספרים

15 ה

(כד) באר מים חיים למהר"ר יצחק הלוי אב"ד ור"מ

עו"אב"י שלוניקי יע"א שיטות ודרושים
(שלוניקי תקו"ס):

(כה) באר מים חיים. (עיין מהר"ר
אברהם סקנדרי

במ"ח (י"ד):

(כו) בארות המים הוא שז"ת ובאור קצת הלכות הרמב"ם

להרב מהר"י ן' שנגי' הנזכר:

(כו) בגדי אהרן דרושים להרב מה' אהרן תאומים אב"ד

ור"מ מק"ק קראקא וכו' ונדפסו בפפר"מ:

(כו) בגדי ישיע להגאון החסיד בעל של"ה חבור נחמד על

המרדכי ולא נדפס כ"א על סדר מועד.
על מרדכי מבככות נדפס בסוף עמק

ברכה ד' אמשפרז'ם :

(כס) בגדי כהונה להרב הגדול מה' אהרן הכהן פרמיא

הרג המחבר שו"ת פרח מטה אהרן. והם
ברושים אשר ברש הרר הנוצר בעזר הדלה

שלוניקי יע"א:

(ג) בדק הבית שחיבר הרא"ה השגות על תורת הבית להרשב"א

לא ראהו מרן י"א. כ"כ הרב בנה"ג י"ד
מסופ סי' קל"ה. וכוונתו שלא הי' ריבו

נכ"י כמו שהיו לו כל ספרי הראשונים
ובתיבה. בי הנדפס עליה ברר"מ מבר"מ

הדפוס יותר משלשים שנה אחר פמירת
מנו והוא תשומ ויוני מב ייבמלי

במעניותנו בספרי הקטן ברכי יוסף א"ח
למנו הנ"ל אות ו' ב"כ ויזנו מ"ח למנו

מערכת שיין (עיין רשנ"א בח"א):

(ג) בדק הבית חיבר מרן הגהות
והשמטות מספרו

יְקָדוֹשׁ בֵּית יוֹסֵף וּמְבוֹאֵר בַּהֲקוּמָה לִבְנוֹ שְׁנֵאֲבָרוּ

הג'ה מנחם ציון

והוא למו"ם זכרי מעטלל אהד"ק בעלזא (ומתחלה ה' רב בבש"כ נבזה פק"ק קרקלס) בבג"מ ארי' לזכ הכוכב למי כעשות (ת"א מ' ז"ח) בשם הבי"מ ליוזל ודמות ארי' על הקרן פ"ס וז"ל קרקל בשם טוב הוי"ר ר' לזכ בבג"מ זכרי' הנביא: והגאון בפשיטת חת"ס אל"ה כ"ז דלוי ונסחור עליו להלכה פ"ס שבי"א בשם האחרונים דפיקרו לא כל כך לעורר על המשיח ללכת עליו מחוס פ"ס

(ז) להג"מ אברהם אופנהיים ר"י דק"ק מנהיים וחי' גם ס' מרגניחא שפירא כמבואר בהסכמת הג"מ שאול ה"י אבד"ק האג (ע' בלח"ן מלכ"ס):

(ח) וע"ל כ' ל"ב:
(ט) למיב"ר ח"ק כמוהר"ל מ"ס כ"ז ע"פ חז"ק מרגינטהיים וק"ק חוסינאך חלמירו של הנ"מ
לברכה ברודא:

ד'ר"ד) למו"ה חיים נחום רפאל מו"ירו (שלוניקו תקט"ו) וכו' ג' כפרים נפתחים שו"ת מד' חלקי ש"פ וס' מעשם נסים דרשות וס' גירסא דייקתא ענינים נפרדים ד' שלוניקו תקנ"ב ונספר ער"ה תקס"ב :

כל השנותיו של בעל בדק הבית:

שנאבדו כמה קונטרסים. ואלו זכינו שיצא
לאור בשלימות אפשר דהיו מיושבים כמה
הזנות שהשיגו על מרן:

ורע דומיין דאספאט שפאנאט נאכט שאל באקומט
 זמאל דאכט לויטן און שייך לויטן אחר זי אהר
 דאכט באלא חל"ב כ"ו (ב). ודכר דאליא חל"ב
 קדוש השני על הרב כנ"ב שפאט דערס על פנים
 חרבות דאקומט שאל סייס מחסן כשרשן על דברים
 וכתב עליו הרב ה"י זי סוף הפתח דברי בקר הנית
 סייס ר"ל ואל דאנרס באשרט וכן דאנין
 מחזיק חלופי ואל הרב נא כספר דאמתי פייטן ס"ג
אמנם כד הרב עמנו באוירי שס ז"ל ר"ל אף שאל
 ראה ודאנין עמנו שדכר באל באקומט וז"ל הרב
 כנ"ב ז"ל ס"י פאט באל אומ מ"ב

בדק הבית חיבורו מרו אחר חיבור כסף תשנ"ג.
 בית דוד י"ד דף ק"ד ר"ט מ"ב. ולפי
 דברי רבב יצורי הנו"א ש"ט חיבורו אחר כיצד הבית
 (בית יג). ואין תלמידי כמה תעומות שזמן הבית
 לשון הכרמלים בבית ובש"ט תעתיקו תשנ"ה הכשרים
 תשנ"ה והם א"ח מ"ג דין ו' י"ד כ"י ב"ג דין ח'
 ופיין תש"י: דואגן דש"ט אחר כך כתבנו בפנינו
 א"ח א"ח דואגן דש"ט אחר ופיין מידקס וכן כיצד
 וכן וכן א"ח ובדק הבית. א"ח דואגן ח' מ' קודם
 חזקין א"ח הנה אשתיה לגדול תשנ"ה דש"ט כ"א ועל
 תלמודים ובעל: דין וטוסן ע"ד תלמוד תשנ"ה
 בנכ"ס א"ח בנ"ס ש"ט עם תלמוד תשנ"ה:

ועתה כל לדי' ש"ח' כמות יסוק ח"ל' בחדש מקדשו
והחזיתו ולכבד ח"ל' כסמון' ח"ל' ודכאש' ח"ל'
מין לשומא' דרז"ל ח"ל' הכדריש כ"ע' קלעו וכל
למסע' חזר מכל' מן שפיר' ח"ל' וכל' ח"ל' וז' דכרי'
כסופק' ח"ל' כן וז' ח"ל' וכל' ח"ל' מלי מן כסכתי' ליל'
ד' לילות דכרי' ח"ל' מתוך כדרי' כרית' וכל' ח"ל'
בדק הבית ח"ל' דכרי' ח"ל' חזר' ח"ל' ח"ל' ח"ל'
במזל' ח"ל' ח"ל' ח"ל' ח"ל' ח"ל' ח"ל' ח"ל' ח"ל' ח"ל'

פשוט דעקדק הכינה דעם בנות הס"י. ואילו הרב מיר'ס
מכה עלה אל האג"ס מקצה הכי טובה (יד):
איברא דהיינו תחא כי ביהם ממונה כל הרב מיר'ס
לא כדירא לי כי בלחם דוד תחא בנפטר בית
מיר'ס. ודבר טורי ודא איח סימן ת"ך כזכ בנפטר
כמ"א יורי י"ג לעומר תש"ג:

ואנכי ה'רוחא ב'חא"ס" ק"י"ד ב'וסז הגט שכתב מור"ם כהנא שנת ש"מ (ט"ו) ומ"מ הדבר ברור מור"ם לא ראה בדק הכית שחיבר מרן כדבר האמור:

והקדוּב אֵלֵי שָׁנָה הָרִבַּח סָמ"ע לֹא רָאָהוּ שֶׁלֹּא נִתְפַּשֵּׁט
בְּזַמְנוֹ לִפְיָ מ"ש בְּנוֹ בַּהֲדָמַת דְּרִיבָה י"ד

(יב) וע' ברכ"י שם :

השכר היקר הטריוו על הטריוו עד שנת ש"ז כאשר
ידלה כדולם מתוך מ"ה שכר דיו מ"ו שנה שנשג
הטריוו על ד' חורים ודרכים י"ד נדסם שנת ש"ח ונא
תבט שם שפיו חורו ופסרים י"ד שנה שמשגר כרוב וקורב
הכרב שלח תפסס אל מ"ד ואל שם קמוס כיומו ובכ"י
תחתן אל תמכס קו"י וכו"י ש"ז על הכר כמכ"י מ"ה
הכר בניה כאשר קתם לנכסו כרוב ש"ח ויכנן כמכ"י
ויוצר תמכס המלך ימלא ח"י חור תהיה על הכר כי אל
תפסס הכ' כיומו. כ' כ"ל כמכ"י יחפץ שליט וכו'
השכר הטריו נדסם כנס (עו)

ובתבתי
אני נעמי בספרי הקטן מחזיק ברכה ירד
בקונטרס אחרון סי' ס"א דראה כר"ל לחם
משה פ"ט ובמש"ל בס"ד:

[illegible][illegible]

(לג) **בדק הבית** קינזרס נחמד מהרב

ה'ל' גימטריא וכו' נדפס (א"ד תל"ג) בסוף ס' גור
אריה חדש דרושים:

(לג) **בהיר** ספר שחיבר ר' נחוניא בן הקנה והוא ה' ראש למקובלים ואחריו רשב"י. כן ראיתי שכתב מהר"א ריוני שמצא כהוב בזהר ישן נושן (ו):

וְנִרְאָה שֶׁהָיָה כִּי שָׂאוֹ הַתְּחִלָּה לַחֲכַר סָפֵר נִקְבְּלָה כַּמְרֹסָה. כִּי הִלָּךְ אֲמֵנִים כָּל דְּבַר רִז'וֹל הֵם נִבְּיִים עַל הַתַּחַת הַכֹּחַת וְכֵן שֶׁאֵינָם רִשְׁיָא מִיִּסְתָּאנָה נְיָיִל דְּכָל הַנִּזְמֻדִּים תִּיִּסְדֵּם עַל רִז'וֹל הַלְּחִימָה. מִיִּם הַלְּחִימָה סִדְרִים מֵאֵל מֵאֵל שֶׁיֵּנֶר כָּל כִּי הֵם הַמְדְּרִים מִיִּדֵּי הַמְרֹסָה. אֲכָל כִּי נִחְיָיו כִּי הַקֵּנָה הַתְּחִלָּה לַחֲכַר סָפֵר שֶׁיֵּנֶר כֵּסֶם שִׁדּוּת :

11

הג'ה מנחם ציון

(ג) וְכִי בִּסְרֵי מַלְאָכָא לִרְיָן מִיִּד חֲבֵי כְּלָלִי הַסּוּמָקִים פִּיִּשׁ וְאֶחָד הָרֵב בְּעַל הַמַּעֲלֹת שְׁלֹשָׁה נִמְגַּם כּוֹה וּפְסוּלֵי אִוִּית (ס'ג סה"ה):

(יד) גם בעל הכ"ה ותיירט לא ראו אותו וכמ"ס הס"ך יורד ס' ערפות ר"ס ל"ד והכתיב ג"כ שמוכח לזה מר"ס הכ"ה יורד ס' ק"ל בנוסח רוב פה"ת וכן כרמכי"ם מ"ס ועמ"נ יורד ר"ס תהלים ס"ה וז"ע:

(טו) וזהו ודאי ס"ס וז"ל כ"ל וכמ"ס הדומ' יורד קיד' פקדון בלשון סוף מלח"ה בשרית הרלב"ה שפ"ס ש"ס ז"ל ג"כ ש"כ (ואו ש"כ"ה) כנמל"ה אלה הוא מ"ה' (כ"ה) ואח"ו מלח"ה להדיא כדכרי' ב"ס ט"ב גיטין להנח"א"ס שמוח טיבורות ארת כ"ו מ"ס וע"ל הדעתק"ס ה" ט"ח בן ל"פ שמו שפ"ד ב"ו ע"י הקדמה למחזור קרבן אהבן להנח"א"ס מ"ס לא מלומ"ה כן כדנש"ת כמ"ס מקומו"ה וז"ל י"ו בקדש הדברים על כ"ס"ה ש"ס ולא רלה מ"ס שכלל בניה

(טז) ואח"ה כ"ר" קלה מלומ"ה רח"י לנכריו מיד' ר"ס ל"ו בקדש הדברים על כ"ס"ה ש"ס ולא רלה מ"ס שכלל בניה

כעגמז תיקן חת כיתו שז :

וכס' האמונות לרש"ט רש"ט כ' כזה"ל ס' הכה"ר המיוסד כגשון ירושלמי וכו' והס' הכוז בא מא"י לחסידים
סדאשנים וכו' והס' הוא מקלתו מלאכה חכמי אשכנז פוקנים ומכריזו מלחון גלחון עד גלחני סדאשנים

מַעֲרַכַת ב ספרים מ לז

כב"י בית אברהם להרב מהר"א ן' חנניא
על ענונא כמס"ל במערכת האלף.
(עין מה' אברהם ן' הנניח כח"ל):

(מ) **בית אברהם** עתה נדפס חדש
במש ע"ה פלפלא
אריבת"א להרב המו' מר קשיא כמהר"א
ישראל זלחה"ל:

(מא) **בית אהרן** מפתח גדול על כל
המקרא מל"ו ספרי
חשוב ונצרך מאד בא):

(מב) **בית אל** להרב הגדול רבינו דוד
כבבי הזכירו הרב מהר"ם
די לינזאנו בסיף ספר אור תורה:

(מג) **בית אל** חלק מספר הבתים כ"י
ונרמז בח"ב (עין ספר
הנחיים להנן). ובשו"ת אהלי תם ס' כ"ח
מזכיר ס' הבתים בדיני ברכות ע"ש:

(מד) **בית אלהים** חיבר הרב המכ"ם
מדרשות ומוסר ופ"י
פרק שירה ונדפס בוויניציא (כב):

(מה) **בית הבהירה** לרבינו מנחם בר
שלמה לבית מאיר

וקורין לו הרב המאירי. כבר כתבתי בח"ב
(עין ר"מ המאירי נח"ל) מהות החביר
שהם פסקיו כסדר הש"ס ל"ג מסכתות
עש"ב. וכלבד פסקי מגילה אשר זה שנים
יצאו לאור עתה מקיבו רוחה השמש
למאיר ובא ונדפסו פסקי שבת. נדרים.
סוטה. נזיר שנס"ן לאי"ר. תשמעתו כי
גם פסקי יבמות להרב המאירי ז"ל נדפסו
בשלוניקי מקיבו אמנם עד האידנא לא
נראו בעליל. ומקריב בא לידיו פסקי
הרב למסכת יבמות ונדפס בשלוניקי
יע"א כב):

(מו) **בית דוד** פירוש המשניות למהר"ר
דוד קורניאלדי נדפס
באמשטרדם

הג"ה מנחם ציון

סקדמיים ומסע לכפרד וכו' פיר האמונה ופס כתבתי הכסתר פ"ס וכו' דרך האמונה מ"כ פ"ג ע"ס וטוילנא נדפס
ס' הכסיר בש"ס פ"י אור הננו לא' ומתלמידו הרב"א ועס כיור כינרא ז"ל וחתת יריעות מכתות נחל"ס
כסכיר כ"י יאן נון פ"ק ונדרש האחרון ח"י כזכר חפלת היחוד לר"י בן הקנה בל"י שדי סקור כטוכר כמליאות
ואדיר כמליאות וכו' וכו' הכי כס כ"י ר' יוחנן ור' רחמיאל ור' ברכ"י פ"ס:
(ח"י) גס כחן ל"ע על כמסדר בן יעקב שגור וקקול לטון ח"ים כחכר הוא כסכיר ד' ליוארנא וז"ל כס שלמוד האור
הוא חכר גדול וכו' ויחפס דפין כ"י חכיר וכו' וכמקום ליידי חכיר וכו' כס גדול כח כחור מכל וכו'
אמנם חכר גדול למוד האור וכו' לא כן כחכר כמכר כס"י החורס וכו' וזכר מה דכ"י חכיר כמחש"ס וכו'.

י) אברהם טרנא גיט"ס על כול מערכת הספס: (נדפס בליווארנא תקמ"ז):
ב) וכו"ה ח"ס ח"ר: (נדפס בליווארנא תקמ"ז):

כא) מחפס ומקנן מס' חיליות אחרן מרשס מקום מכנלי ותולדות יעקב מ"מ מירבולמי עיני אברהם סרבות תולדות
יכודת מילקות פתח עינים מוכרס וכו"ס נון משל מנחם ספרים, וכדי זה כמטכר כקדמיתו לנח"א וסול
למודי אחרן כמחל שמואל מווארן (ד' פסד"ה ת"ן) ואחר"כ בווינא עס מוסות ותיקנות לחד"א:

כב) נדפס גס כמ"ע כס ס' הכחמד (אקנולו תק"ס) ול"ע על כ"י יעקב כקדמיתו לס' ומרת האל"ן פ"י לפרק שירס
של הזכירו כול ע"ש:

כג) ס' תל"ד ובג"ה כמחור הכ מהס לר"י כסנן ארדוט וכמ"ס כס: דמ"ה ובג' מהר"ט"א החיק כידו כר"ס
פנניניו לכ"י לנדפס ח"י המאירי על מס' כס"ה תק"י ומנן כתב מליס מווארס כידו על מס' יומ"ל נדפס

חן חסונס כסנתי לנכיל אחר שאל על אחר כמנן
גורי האר"י ז"ל שלמוד הכסר כול תקנן גדול להאיר
כסנ"ס ח"י) ולקדשס והכר ז"ל נון תקנן לנכיל חסונס
ללמוד חסונס דפין על חורס כול כ"י ח"י ז"ל ידע מח"י
קאמר דקריא חסונס ו' כולל להאיר כסנ"ס ולתקנ"ס. ונדרס
כי דווקא למוד כוס י"ס כ"י סונסו ו' יותר על למוד מנחם
ותלמיד ומקרא וכול פל"א כס כס גדול. מכל חסונס
אס למקרא ואלס למנחם. ח"י דכר"י. וא"י אחרתי לו דע
כי ח"י כס כ"י כל למוד כמורס הקדשס כאל ורס וכול
סרומיס וכפנס אס יס"ה לשם כמליאות וד"י כונס
כמ"ס מעלותיו ומתקן העולמות ומחד כדוריס. ואפילו
מח"י ריון חוב"ת נכר"ל ללמוד מקרא חסונס והלכס דכר
יס כיומו כחכר דכר קדקדו רכינו האר"י ז"ל וכמנשסו
סמנ"ס אמנס אחר גדל למוד כוס כ"י ססמקתו ומנחם
וסתלמוד כס מווארס מחל וא"י יוכר כסס כסוד כולל לא
ק"י ז"ל סמכר כסודי חסונס כסירוס וא"י פתי סקור"ל
שלל יבין דרך כול כי דכר"י כמקנן ד"י חסונס. ולכן
לכיות סכ"י חורס גיט"ס כ"י לט"ס כן מוסיר"י ומחירוס
כסנ"ס ואפ"י דכ"ל מה דכר"י סחומיס ותחומיס מחל
ס"י לנכ"ן סכ"י סכ"י כסנ"ס וד"ע חוקן כדכר"ס על
כור"י ועל מתכונת דוד"ל לריכ"ל רכס ולא יוכנ"ס כדכר"ס
כ"ל פ"י חס"ס גדול לאון פקנ"ל מנין. כרס ככללות יוכר
כיומן ריון עילוף. וכדכר"ס פוסיס רוסס ככרס"ס
עליונים למסל:

ז) **זכרתי** רחמי' כס' ח"ן חס"ס פ"י חס"ס חסור פ"ג
כס"י חס"ס ז"ל כי כל חסור כס' וכו' וכו'
הס"יס קדס קדש"ס ופיר"ל דכל חסור י"ס כס פד"ל"ס וא"י
יוכר כסוד ח"ן כס"י חס"יס כסוד כנל"י ולכן הוא קדס
קדשס וכס"י חס"ס פ"ג. וכול פ"ד כסנתי כפניו"ת.

(לז) **בחדר** לרבינו המאירי. ע' במערכת
ס"ם כס"ד (עין מה' מנחם
כר שלמה לבית מאיר כח"ל):

(לה) **ספר הבהירות** (עין כמחמל רכנ"י):

(לו) **בהירת המדות** (עין כמחמל רכנ"י):

(לז) **בינה לעתים** מהרב גדולי תרומה
דרושים נחמדים ומתוקים:

(לח) **בית אבות** (עין כתי כהונה):

(לט) **בית אברהם** שו"ת להרב מהר"ר
אברהם הכהן מק"ק
זאמושטץ (כרל"ן תק"י) י"א. ועוד ראותי

זכה לבוא לעה"ק ירושלים ת"ו והיתה
מנוחתו כבוד זלה"ה:

(נח) בית ה' חיבר גדול חיבר הרב
המקובל מהר"ש בן אלקבץ
בחכמת האמת כמ"ש במ' שרש ישי פי'
רות ובמקומו' אחריו (כט):

(נט) בית יוסף למדן ז"ל. ראיתי בית
יוסף אח' שנדפס שנת ש"י:

וכסס כוס נאמר לו ע"י המניד שהוא אחד תקרא חבור
בית יוסף או ש"ע ש"ע כס' המניד:

ודע שקבלתי מאלס גדול בחכמה ויראה שקבל מרב
גדול שקבל מוקים שנחגלה בדור מרן ז"ל שבו
הרמ"ק והרמ"ל. וכל קדושים עשרה סיפח"ל דשמיא
ישראל לפי הדור היו לייסוס לספר זה שיקטן כל הדיוט'
וגלס שרביסם לאסוקי שנתחנח אלכיל דבינתא.
ובאותו הדור היו נאמלס בלוג כ"גים רחוס לוג וסס
הרב מהר"ר יוסף טייטלבוך וסרב מרן וסרב מהרי"ל
וכל אחד מהם היה ראוי למלכס זוג. וססכמו מן הספס
ותנתן דת ע"י מרן הקדוש מפני פנותטו סיתסם וכאשר
נראה מספריו הקדושים הוטפס אל הפ"ק. וכמ"ס בח"א
(עיו מ') יוסף קארלי מסס הרב מהר"א אלפנדלרי
בקונטרס פינטוס דף כ"ט שכתב דלון דרך דין לספר
נגנות מ' שטיקס דלל כוונות וסמטו סיתס מנחת חסידים.
וכאשר סיתס מדתו כלס סימן י"ז על תבונת הר"א
מיוודין ז"ל וסרב מהר"א אלפנדלרי. וסמטו שסרב הרב
המכניס ח"א סימן קס"ו וסס"י קפ"ו כתב דמהר"ר יוסף
פסד לו מנגד. ול"ל חומר לי שהוא רכיס בית יוסף
עמ"ל הרב מהר"א אלפנדלרי. וסמטו נעניי כסס"י שס
דלון טרך לדברים כגלגל סרי מוסרס בלוגר כססוט
מרן כדיוט מוס סל"ס סס נקלטו סרבס תבונות לדבר
מסרן על סרב המכניס ותבונות גדול סדור ע"ס:

ואחר זמן רב ראיתי סרב מהר"א אלפנדלרי סמ'
לא היו כידו תבונות מרן כמ"ס בקונטרס סמ'
דף ק"ד ע"ס חמטו לסי רחש לכו וסכת סססר. ול"ן
לסקשות מססר סליו מליו חללו:

ודע שקבלתי מוקי חורס ויראה שסמטו מסס קדוש
הרב הגדול סיר קדוים מהר"א אבולנספיא שקבלס
כידו בעל כלל מרן כססס סלכס ללכט לחרי סלשס עמודי
בית ישראל סרי"ק וסרבמ"ס וסרב"ס וס' סססיו וסב
למחסי רכניס כדורו וכן סיס מרגלל כסומיס דסרב סני'
כי כל סיפסס כססס מרן סנס הוא עוסס כמלח' רכניס:

ועוד סמטתי סלכסר ילל ללור ס' בית יוסף חמר
סרב מהרי"ל ס' וס סמטע סכקליות וגר על
חלמדיז סלל ילמדו גו. וסס סיו וסלדיס לפיו ס' ססוסיס
וסול סיס חומר מקר נסחל לכל דין מהסס וסלל
סיסיס לא חריס שנלסס מוסרס מהרי"ל שוס מקר
דין כרוב כקליות. וחמר סגורס סוסרת יוס אחד למדו
דין

הג"ה מנחם ציון

כידוע סיסס חרמס ועל כילס כגדלון ועל מס' כ"ב כוויטן וכלי וחורגל תקפ"א נדפס בית כסחיסס ללכנות ס' סלד
חולדות חללס ואמורלס:

(כר) ועל למד ל"ה:
(כה) על יו"ד וסס"ס זלללללוי חני"א וס' כ"כ עסית וססס ככונכיס וס' חלכ"ק ווילנל ושמ"ך כ"ב עכט ח"ג וס"ס
כח"א כנסס מ"ך סססר נאללללוי סול עסות:

(כו) כק"ק ספד"ט חני"ז וסכיל סני' ססער כססרת כס"ח מלוייר כלויירס סוסיס וכסין ללמי ע"ז סלסס ע"כ כסססס
כלללות סדור ס' וסכריס מלכ סכריס ככסר מחסס ישראל וס"כ כל ירלס וכל ימלל סוסת סני"ח עס ססערס
ו"ך" כ"ח נוססו ס' כל"ל כליט וסיד כס' קרק"א ע"י כט סיר סמחל ל"ס וע' סלרית ליון כסוסו ע"ס:

(כז) ונקלט גס כסס ח' מהרי"ר ר"ן ד' דססי"א חני"ח:
(כט) וס"ס ככל ססרי' (כ"ט ד') לסיר מוס חל"קן סני' סול ע"ס:

כאמססרדס. וראיתי לו"ל הנהות וחידושי
דינים על ד' חלקי ש"ע כ"י:

(מז) בית דוד על המורים להרב הגדול
מה' יוסף דוד אב"ד ור"ם
דסלוניקי תשו' ובאורים וחי' דינים:

(מח) בית דין (עיון כחי כהנסי):

(מט) בית דין יפה חבורו הרב סהר"ש
יפה סתשובותיו
ולא נדפס:

(נ) בית דינו של שלמה שו"ת
מסודרות על ד' כד'
סורים להרב הגדול מר קשישא שושילתא
דבי נשיאה מה' שלמה לאנידו זלה"ה

ראש על אר"ץ הנצב"ה:
(נא) בית הלל (עיון מ') הלל אשכנזי
כח"א (כה):

(נב) בית ועד (עיון כחי כהנסי):
(נג) בית חדש זאת לפנים נדפסו (כו)
שו"ת להרב בית

חדש כידוע. ושוב נדפסו שו"ת גאונים
בהראי יוש בהם כמה תשובות להנאון
בעל בית חדש. ומחדש נדפסו תשו' בית

חדש חדשות בפולין בעיר קארעץ בשנת
הקמ"ה ויש בקובץ זה כמה וכמה תשו'
מנאני ומנו ומכניו וחתנו זכרס לברכה:

(נד) בית חדש על המורים (עיון מ')
יולל חכ"ד כק"ק קרלס
כח"א (כו):

(נה) בית יד חבור סהרב המאירי כדיוט
נטיילת יריס ראיתיו כ"י:
(נו) בית יהודה שיטות סהנאון מה'
יהודה בן ניסן אב"ד
קאליש כח):

(נז) בית יהודה שו"ת בסדר ד' סורים
להרב מהר"י עייאש

אב"ד ור"ם בק"ק אלגזאיר חלמיד הרב
מהר"ש צורו הרב המחבר פרי צדיק וחי'
שקדן גדול בתורה כנראה מרוב ספריו
שנדפסו ואשר יש לו בכ"י ובסוף ימיו

(ט) בית מועד הוא ספר קדמון מפסיק דינין ומר זקני הרב מהר"א אזולאי זלה"ה בבהמותיו מביא הרבה חדושי דינין ממנו. וגם הרב פרי חדש מזכירו איזה פעם (ק):

(ע) בית מנוחה (ע' ס' הנתיים ב') :

(על) בית העוֹזִיאֵלִי מִן דְּרָשׁוֹת
מִמֶּה' יְהוּדָה

עזיאל נדפס בוויניציא שנת שס"ד :

(ענ) בית העזר חיבר הרב בנימן
איספינווא פ"י על

הראב"ע נביאים וכתובים באריכות והשב"ח
השביח לראב"ע בהקדמתו מאד. ויש לו
להרב הנזכר חבור על לשונות הרמב"ם
ושו"ת :

(ענ) בית הרואה להרב מהר"ר שמואל פלורנטיין אחרון מורה

מקום מהאחרונים ע"ד לקט הקמח וקצת
לשונות הרמב"ם. ושמעתי כי גרפס מחדש
להרב ז"ל ס' מנחת שמואל דרושים וש"ו:

(עד) בית שלמה תש"ו להרב מה' שלמה חסון (יה)

דפוס [ק"ק] שלוניקי :

(עד) בית שמואל על ש"ע א"ה ונדפס
 י"ח ח'ב"ח מחנה

עם חלקת מחוקק
ונקרא אפי' רברבי וזו היא המהדורא בתרא.
כי בית שמואל מהדורא קמא אין להשניח
בו כי הרב המחבר עצמו הוסיף וגרע
ושינה במהדורא בתרא והוא הנדפסת
באפי' רברבי (י):

(עו) בית הפלה (עיינ אור חדש):

(עו) בכור יצור (עיין הג"מ חלכמנדר חנדר שוב דמ"א):

(עם) בן אֵלִישֶׁע רֵאִיתִי בְּאִשְׁמֵיָא סִי

ממס' קידושין וכתוב שם פסקי הלכות
בן אלישע. ושם נאמר דכבר כתב בפ'
הסוגיות באורך אבל לא יכולתי להכיר
מהם'

הג'ה מנחם ציון

לפיכך) וזו נקראת שם חמיו תוים וישראל כמוסרי פוים דקיק לבוב :
(א) צה"ת יקרב לקראתה (אשר יחד וזה הניכח תנן) וזו בוילגא ובערי איטליא ואחרי כן נב לארצו ונסמר שם (ת"ח)

(ב) ואולי :
זוהי כהמם טערת שלמע פ"ח וס' מנלות וס' נקרא פ"ט אכיו מוהרש' מזרחי ;

וּפְתִיחַ הַחֹת ל' אִי וְלִקְמֹן ע' ל"ח, וּבִסְנוֹת וְחֹסֶ' ח"י שְׁנוֹ סִנְקֵרְלֵאִים כֶּסֶם שְׁעָרֵי אֶפְרַיִם כּוֹף לְמִדָּה אֶפְרַיִם וְלִמְדָּה אֶפְרַיִם כִּיבִיבִים אֶבֶד־דְּמִדֵּינֵי הַרְלִינְדִּי :

(ד) הוצא ג'כ בזכות מהר"ק שורש קצ"ב ובכ"מ פ"ו סי"ח מה' יו"ט ט"ז, ועל ח"א ש' י"ט ד"כ הרשב"א
 ח' מנחה בפרק פ"א

נשמת סבית עם פסקי מו"ס דניאל אשכנזי (עמ"ס ד' גיפ):

וְעַיִן נִיטוֹן לַמַּהְרָא"ל מְרַגְּלִיחַ כְּקוּטִי שְׂמוּת סָקֵל, נִדְפַס רַבְּבוּרָה דְּבִירֵיפִיזִיט ש' חֲמִיט וּמַהְדִּיר בְּקֶקֶ פִּינְטָה ש' חֲרִיד וּלְפִיז' לְקֶקֶשׁ כְּפִשׁוּת שְׂכוּת יַעֲקֹב חֲגִי סְקִי"ת שִׁשׁ וּנְשׂוּרָה נוֹיב אֲרָבִים ש' רִי"ד מִשׁ:

דען אחד וברכ לא מלא ידי ורגלי בני סמדרס ונעם
 חזק הנקיות וטרה בחטם אהר חסם וסם וזם מלא.
 מלא סדרס מהיכלן נהאם סמן הנשים רועם סם
 בית יוסף יוסטס בעולם לנו חיו. ונפתחם מלאי סם
 מקום דען נש"ם וסמיר לסם הנדרס. רהא ר סמויח
 סמיר סמיר סמיר אלנו ונעלמם ונסדרם ממנו ודן
 נדרמם נש"ם וזני למנו זל :

בית יוסף עתה נזפם מחדש בדיהנפורם
ויש הגהות למטה חדשות ובכלל
ויגש יהודה, ובא"ה יש פרישה ודרשה
ובח"מ הוספת שחיבר הסמ"ע מלבד ד"ם
ובדק הבית:

(ס) בית יעקב שו"ת להרב מה' יעקב
וחיה אבד"ק ציון

(א) רות נצחה חבור ב'ו זל בצח

ש"ע א"ח להרב החסיד
מה' ינו"ו הרב המספר שנים יצא:

(מכ) בית ישראל חבורי דרישה
ימרושה וילחמו

נקרא בית ישראל (דמ"ד):

(סג) בית ישראל דרשות למהר"ר
ישראל בנבנשת

קרוב א' להרב כנסת הגדולה והרב פני
משה ונדפסו בקושטנדינא:

(טז) בית הלוי חבור הרב מה' ישע'י
סג"ל הורוויץ ז"א נברו

של הגאון החסיד בעל של"ה על כללי
המינוג ועל איזה סימנים מח"מ ושקיל
ומרי על הש"ך דו"ו תכ"ג:

(סה) בית הלוי שימוז על קצת מסכתות
מהרב מהר"ר לוי אשכנזי (יב)

נרמס בזאלקווא שנת תצ"ב:

(טו) **בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה** עַל שֵׁעַ יִיד

עוד עם הגהות שער אפרים (ג):
וגרפם בפירודא תק"ז

(סח) בית חמדר'ש (פ"ז בתי כהונה) :

מהם' הנו' שמו ושם עירו וזמנו :

(עט) **בן דוד** ספר נדפס באמשטרדם שנת תפ"ט והוא השנות

על הרב המקובל מהר"ם די לינזאנו כס' עמר מן פי' האדרא זומא ולא הוזכר שם המחבר אשר לא כתוב כס'. ולא הדפיס אלא מאה לכד כמ"ש שם בהקדמה בסופה:

אמנם ידענו שם המחבר והוא מהר"ר נתנלי כמ"ר דוד מ"ק אמשטרדם כמ"ש סדק ודע כרן מ"ג על ברקות בהקדמתו וזכית מחד להמר"ר נתנלי סמך כי היה לו להמתחזו אף פעמים כחבור ה' כנגלה וננסת. ומרוב נסיעותיו וחסינותו לא היה מנלה כ"ל להרב ודע כך הנה' אהובי כנפשו פ"כ. ושמו רמז בהקדמה דף ד' מהקדמה ע"כ ד"ה ואם ישאל השאל פ"ג. וכסף סקדמתו כתוב שהוא מתשפת הנאון מהר"ר משה סיגלניך רבו ודודו של הנאון רמ"א :

(פ) **בן מנוח** חיבור הרב הקדוש המקובל

מה' שמשון מאסטרפולי הוצירו בהקדמתו לם' דן ידיו פי' ספר קרנים. וכתב שחיבר מחנה דן פי' על הוהר וכן מנוח פי' על האדרות רזי דריון ע"ש :

(פא) **בן פורת יוסף** באור על הפטרות

לרב אשכנזי מה' יוסף העם ז"ל אב"ד ור"מ דק"ק קאסיל ומדינת העסין (17). נדפס מחבר והוא באור רחב ושם הגהות מכן הרב המחבר מה' יצחק :

(פג) **בן פורת יוסף** קצור חדושי דינים על א"ח

א"ה ח"ם למהר"י קובו נכד הרב הגדול עיר וקדיש מה' יוסף קובו ז"ל נדפס מחבר בשלונקי יע"א תקנ"ז :

(פד) **בן פורת יוסף** (עיין לפתע פנח) :

(פז) **בן שמואל** דרושים ממהרש"ם נדפס בוויניציא שע"ו :

(פה) **בני אברהם** שו"ת וקונטרס על הלכות גיטין וקצת

דרושים להרב המפורסם ביושר העיין והסכרא מהר"א מיוחס אב"ד ור"מ דק"ק קושטנרנא :

(פו) **בני אהובה** חיבור על אה"ע מהנאון מה' יונתן

כ"י ועדיין לא נדפס (ח) :

(פז) **בני אהרן** להרב הגדול והחסידי מהר"ר אהרן לפפא

והם שו"ת דשייכי לח"ם וקצת באור לאיזה הלכות טור ח"ם. ועיין בח"א אות נ"ה מערכת הרב (עיין מ' אהרן לפפא נה"א). ר"ט ובשו"ת אהרן כנסת הגדולה הנדפסית מחדש יש לו כמה תשו' ושקיל ומרי עם הרב כנה"ג :

(פח) **בני דוד** הרושים מסודרים על סדר הרמב"ם שנתחברו

ונלקטו מכתבי הרב מהר"ר פאלקין :

(פט) **בני חיי** על ד' טורים ושיטות מהרב המפורסם מהר"ר

חיים אלנאי בכמהר"ר מנחם. ושם הגהות מהרב המופלא מהר"ח אלפנדארי וכל הגה"ה בפרק קיל הי"ד המרבה. והיה תלמיד הרב מהר"ש אלנאי כמ"ש בח"א (ע' מ' חיים אלנאי מלומדי נה"א) : וגם היה תלמיד "מהרב מהר"א לפפא בעל בני אהרן (18). והרב מה' אהרן אלפנדארי בעל יד אהרן היה נשוי בת בתו של הרב פני חיי. ולכן כשמוכר ביד אהרן להרב בני חיי קראו בשמו מר זקנו כי היה זק"ן בית"ר :

(י) **בני יהודה** להרב מהר"י עייאש שו"ת ולשונות הרמב"ם. מא :

(יא) **בני יונה** (עיין מ'יונה נ' ריי כמ"ה) סב :

(יב) **בני יוסף** דרושים על התור' מהרב מהר"ר יוסף יחיאל מרבני שלונקי :

(יג) **בני יוסף** נדפס מחדש לכמהר"י הכהן מנוני ושם יש

הדושים מהמאורות הגדולים מהר"ר צמח צרפתי ומהר"ר אברהם טייב ומה' יצחק לומברו וזכר כולם לחיי עד :

(יד) **בני יעקב** (עיין מה' יעקב ששון כח"א) סג :

בני

הג"ה מנחם ציון

(לז) כס' תק"ס וס"י חתן הקלן מו"ס פשלים ראשונים, רגל דלמולא משנת תרכ"ט דהג"מ יוסף כהנא' ספר יוסף נספר ש' תפ"ט י"ד אדר וד"ל כחן (לח) :

(לח) ונדפס אה"כ כהנא' ש' תפ"ט ע"י נכדו מו"ס גבריאל מדרשונין עס הג"ה מנחם מו"ס אורי מדרון :

(לט) פיד נדפס פתח ב"ה' חנקה דרכים דרכים וב"ה' נמו"ס כרוך קאלמטיי שלונקי תקט"ד :

(מ) וכן כהנא' את ה"כ' כי מו"ס ה"כ' ונ"י' כלו נא מחכמי ספרד לישיבת הש"ך וז"ל כוא ר"ת מוריני ורבינו ובה תפארת הוא : גם מו"ס בו סי' ת"ך ותכ"א חו"ס מנה"ג של"ם כדפוס ונ"ס כה"ם לאו"ת בני חייא ז"ל בני חיי :

(מא) וגם על פת"י עה"ת ופמ"ש בעל משכיל לדוד כהנא' ע"פ נעשה אדם וגו' ע"ש :

(מב) ע"ש א"כ כס' מה חו"מ כהנא' וס' בני דוד על הרמב"ם :

(מג) על בעל העיטור ועל הרמב"ם והספרים וגם שו"ת (קושטא דע"ת) :

אחד מתשובות י"ד אותן שנדפסו המפתחות שלהן כס' קול בן לוי ונוסף עליהן עוד תשובות וגם קצת שו"ת דשייכי לא"ה והנם מועמים. וג' קובצים משו"ת ח"מ. ועדיין לא נתגלו שאר תשובות א"ח וא"ה (ז):

(קד) בעלי ברית אברהם כ"י פי' על המקרא למז"ה חסד לאברהם:

(קה) בעלי הנפש מהראב"ד (סח) ונדפס עם עבודת הקדש להרשב"א. ובס' תורת שלמים נדפסו השגות הרז"ה עליו והגהות בעלי הנפש כי רבו המעיות. ואח"כ כברלין הדפסו בעלי הנפש מונה עם השגות הרז"ה וכו' (סט). והוכיחוהו התוס' ביומא דף י"ח ע"ב וז"ל ביסודו של רבינו אברהם בר דוד צ"ל מצאתי כס' בעלי הנפש וכו' ע"ש:

(קו) ברוך שאמר כתב מהרי"ו צונצין כס' נחלה ליהושע סי' א' וז"ל מצאתי בחבור א' שנקרא ברוך שאמר חברו אשכנזי סופר כוסן מהר"ם מרוטנבורג וכו' עיין שם:

ואנכי איש נעים גא' לדי יד כהן קונטרס נתיב אשכנזי יצ' נוסח וכלי וכתוב שם שהוא ס' כרוך שאמר. ובסקרמס כתוב שחינכו מהר"ר שמשון כר אליעזר הכהן כרוך שאמר על שם שהיה קטן יתום מאלף ואף וכן שמונה שנים היה אומר כנקר כרוך שאמר בקול נעים בבית הכנסת עד שכיניו כרוך שאמר (ג):

וכזה ראיתי בתשובה מהר"ר דוד כר משה בליטס הוכחה בשו"ת מהרש"ל סי' ל"א סכ' ומ' שמשון כרוך שאמר. כדס' חסד סוית למדן הכ"י איש סימן נ"ו שכתב דפ' שחלתי קונטרס לחכם אחרון שמו הי"ד יצחק כרוך שאמר וכו' פ"ט. ונראה שזה החכם בעל הקונטרס שכתב מדן וכו' אחרון הי' מיוצאי חלוצי של מ' שמשון כרוך שאמר כנו' ונראה כנוי כרוך שאמר לכל זרע:

הגם הלס ראיתי אחרי רואי כתב' מהר"ר שלמה כרמון הוכחם בתשובות מהר"י קאסטרני כ"י סימן קי"ד שכתב וז"ל ידיע ליהוי שיהיה בשלם החסיד וסקרום כה"ר מליכאל אשכנזי מלא קונטרס חיבור מהר"ר שמשון כרני אליעזר מכונה כרוך שאמר: ועתה ראיתי כס' א"י רב"ה א"ח סי' ל"ב ס"ק א"ט שכתב וז"ל מלפני כס' כרוך שאמר וז' אינדיקס אינו נראה פירוט השלם וכו' ע"ש. ותמכהו דא"כ כרוך שאמר

הגיה מנחם ציון

(סד) א"ד (תקנ"ח) ועוד קודם זה נדפסו ח"י פריה כס' חזר הכדשה נתון ח"מם אכרנאל (א"ד תקנ"ח) ומסכתיו

לידיו א' לכתיא לדפוס מתדס לנכיו:

(מה) למו"י יכושע פול דין דק"ק ליסא כמסכ"י ציון מכרעסלא (וולנך תלמי"ח) ועד היום נדפסו ד' פירושים על ספ' קטנית לקח טוב למסכ"א ליפון ש' תפ"א כתי' יכושע נתלת יעקב וכסא רחמים לבתי' וז"ל:

(מו) וכן על חס' פ"ו וקרא שמו כתי' שלמה ע"ד מגיני שלמה על שכל לתרן ולכליל דכתי' רש"י מ"ק"ס בתוספות וע' הג"ס פ"ד כסופי:

(מז) נדפס באלוניקו תקמ"ח:

(מח) ז"ל בעל הסגס ופ"ס תמים דפיס ס"ל:

(מט) וז' נדס לסרמכ"ן וז"ל כר"ן על נדס ובסת נדפס סס כיאור והג"ה לת"א:

(נ) וז"ל שד דמלת כרוך שאמר ר"ת כתי' שמשון כרני אליעזר מרס וכו' (כ"ל מרס ז"ק וכו' פ"א):

(נז) בני יצחק דרשות ושו"ת להרב מה' יצחק חנין. וק' בענין קטן קוסטא תקי"ה ע' במערכת יו"ד אות ק"ו (עיין מה' יצחק חנין כה"ה):

(נח) בני משה שו"ת להרב משה שלמון אב"ד דקושטנדינא:

(נח) בני שמואל חוברו מהר"ר חייזן בן בתו של מהרש"ר שאלוניקו שע"ג והוא על קצת הלכות מריש ח"מ ומעט מהלכות י"ט והלכות תערוכות ושו"ת. ואין מקום להסתפק כמה שנסתפק בזה בסדר הדורות דף קס"ה ע"ב ואין להאריך:

(נה) בנימן זאב (פ' מ' כתימן ככ"ר מתתיה כה"ה):

(נט) בנין אריאל להגאון שושילתא דבי סד' נשיאה

מה' שאול זלה"ה אב"ד דק"ק אמשטרדם וכו' שני חלקים. חדרי תורה על סדר הפרשיות וחמש מגילות וחדרי התלמוד על הש"ס. ואני הדל זכיתי לקבל פני שכינה בשנת תקל"ח מדי עברי בשליחות מצוה. וזכיתי להתכנס ממחרתו ומענותנותו ושלמותו ר"ב חסד"א נקוט בידיה הנצב"ה:

(ז) בנין הבית קונטרס חיבר מהר"ר יחיאל הלל בענין בנין בית המקדש ונדפס. ואח"כ הרפ"ס בתוך פירושו לכ"ד הנקרא מצודת דוד ומצודת ציון אחר יחזקאל:

(זא) בנין יהושע פי' על מסכתות קטנות חוץ ממסכת סופרי' לאחד מרבני אשכנזי (סח):

(קג) בנין שלמה להרב מה' נתן מאו ז"ל שישה על מסכת סנהדרין. בפלפלא אריכתא (מז):

(קד) בעי חיי תשובות הרב כנה"ג וקרא דהן שמונת. עין חיים לשו"ת דשייכי לארח חיים. עין הדעת לשו"ת י"ד. עין הגן לשו"ת א"ה. עין הדר לשו"ת ח"מ. ועתה נדפסו ארבעה קובצים מתשובותיו. קובץ

מערכת

ב

ספרים

(קין) **ברית הלוי** פ'י ההגדה כ"י להרב המקובל מהר"ש בן אלקבץ. והקדים מ"ו פרקים בסודי יציאת מצרים קודם פ'י ההגדה (ג):

(קין) **ברית מנוחה** כתב סדר הדורות דף קס"ה ע"ג וז"ל

ברית מנוחה רבי אברהם בר יצחק טרמון הספרדי ספר עמוק בקבל: ומשמות מלאכים ופעולותיה' וקבלה מעשית. ברית מנוחה רב חמאי גאון קבלה כ"י עכ"ל. ונראין הדברים דסכר הרב דיש ב' ספרים הנקראים ברית מנוחה ס' אחד הוא לרבי אברהם מגראנאמ"ה ונדרפס בשנת ת"ח כמ"ש. וס' ב' ברית מנוחה לרב חמאי גאון והוא בכ"י. ולדבר הזה יסלח הארון שאין כאן שנים והוא באחד והוא הנדרפס. רק יש מיחסין אותו לרב חמאי גאון ועיין מ"ש בנדרפס מערכת אית ק' דף ס"ט (עיין קבלה כק"ל) ג):

ברית מנוחה ראיתי בכ"י גדול יתר מאד מהנדרפס כפלים לתושיה וכמעט לא נדרפס אלא חציו ובסמך שנדרפס יש חסרונות וחלופים וה' המוב יכפר בעד. ומה שכתוב בקראש הספר שעל הלשון ההוא בנה בנינו בס' מטפחת ספרים ראיתי נסחא כ"י שאין בו הלשון בסגנון המורפס גה'. ולפי מ"ש הרב עיר וקריש מהר"י צמח ז"ל דמחבר ברית מנוחה קדם לרשב"י א"כ הל' ההוא הוא הגה"ה מבחין ואינו מן הספר:

ברית

הג"ה מנחם ציון

(א) וז"ל דכן הוא להדיא בר"ם ברוך שאמר שהעקב מתחלה דברי סופר מונקת ה'י' אהרנס זינלסיס מפרא פ"ט ונדרפס אה"כ גם עם סדר ח"ב לר' ליפשאן כע"ס כהלחון (שקלחון תקפ"ד) ונחלדשא ע"י ידיו מוכר"ה וזלנדפס תרל"ח:

(ב) ונדרפס עם סג"ה לח"ה (אופיכאך תקס"ב):

(ג) וכבר זכינו לאורו כעת ונדרפס כלובו זה לא ככיר:

(ד) ולענ"ד גם לדבריו יסלח לי כבוד האדון המחבר ז"ל אחרי דשם חמאי גאון לא נמצא כלל בין שמות הגאונים ואף רבינו שריה גאון בלגנר רש"י האוסר כספד נכאס ולכנס בשם יקרא לא מלטי שם זה כלל ואולי תיזכר קחינה הכא דר"ה ב"ר יצחק המחבר ברית מנוחה ה'י' חמאי של בראשית אלוהים זכור לטוב ה'י' נתגלה חיו (וע' בח"א ח' ו') כסמ"ס האשכול, והראש"ד גם' תמים דעים מזכירו חיוה פעמים בשם חמאי גאון ואף תהא חיו תתמה על יחסי חולד גאון דכבר ספק מיומנת רס"ג, דברי גם כעת מחסין בשם גאון, ופיכ ח"ל לחיוה ספר או מעתיק שבי' רואה כשער ס' ברית מנוחה כתוב בכת"י הראש"ד דרוא מרכ חמאי גאון ה'י' עוסק וסוכר סה' גמא חיוה גאון בשם זה והוא המחבר ולא ידע במח"כ את אשר לפניו שהוא רק כינוי לחמאי, ולפי"ז מה מחזר תתמה על יחסי חולד גאון בראשית ח'י' ס' האשכול וס' הכרית בקבלה פ"ט וסוכנו לסי' ברית מנוחה ואח"כ ס' הכרית שחבר ר"ה ב"ר יצחק מרמון ספרד (גראנאמ"ה) שחבר ספרו בש' קים וסוכנו כ"פ כפי' ס' ויזכר לטועניו רק ע"ד תקריב הוא ולא ע"ד קבלה כפי' ברית מנוחה (ואולם בש' הנדרפס שער עבר עבר ולא חשע היא ס' העין לר' חמאי גאון וכן כפי' לנחלמות היא ס' בייחוד לר' חמאי גאון וראה לא דגם ס' האשכול אף בכל דבריו רק על הנגלות לו עכ"ז בטבים גם שם חיוה מקומות מזכירי האשכולים כמו כה' מנחה וערכית לש"י וכה' חפניו וכרבת דודלה ע"ש, ולפי"ז מ"ש בעל סה"ד ברית מנוחה ר"ה ב"ר מרמון ספרד ס' עתיק בקבלה ל"ל ס' סכרית והוא רק ע"ד המחבר ואין לו עסק בנחלמות שם ושם שמות האשכולים ופעולותיהם וגם סוכנו שם דברי העורה כ"פ, וע' ש"ע להרא"י ד' ספר"ה דכ"י, (וע' פ"ט כס"ה ש"ג כסוף כה' ס'):

(ה) וגם לדבר כזה יסלח לי כבוד האדון המחבר ז"ל דהר"ה מוס דמח"י ה'י' מסכרים לפתחו ואזנים עכ"ל דמהר"י נחמ גוסא רק לינא קלילא נקוט, ודבריו המה מפורשים ועמואים כפי' פז תמים למחברו"ו וס' נאמר דברי ז"ל אמר רק דפי' ברית מנוחה נעשה ע"ס גלוי נשמת לדיק קדמון עשכ"ו וא"כ עדיין י"ל דמח"י ח'י' אף אחד

שאמר מארים לאברהם הוא עד שראיתי בש"ת מהר"ל סימן קל"ז שכתב וז"ל והנה בתקון התפילין יסוד ה"ר אברהם שהגיה ה"ר שמשון ברוך שאמר כ"ר וכו'. ואותו חיבור דמח"ה הוא כי אחד דוקק המחבר והמגיה עכ"ל. ונחה שקשה להר"ש בא):

(קז) **ספר ברזילי** (עיין הנאון רבינו ברזילאי כח"ה):

(קח) **בריתא דמלאכת המשכן** (ע'י' מדרש) נב':

(קט) **ברית אברהם** למו"ה בסוף חסד לאברהם והוא קצור תומר דבורה שחיבר הרמ"ק זצ"ל:

(קי) **ברית אברהם** להגאון מהר"א הורוויץ סג"ל

אביו של הגאון שלי"ה יכמ"ש בנדרפס מערכת אל"ף (ע' מ' אהרנס הלוי הורוויץ כה"ה) ונדרפס שנית בס' שער השמים של השל"ה בדפוס ראשון אך כשנדרפס שנית שער השמים השמימותו:

(קי"א) **ברית אברהם** דרושים כ"י מתוקים וחריפים

להרב הטובה מהר"ר אברהם צמח אחד מרבני עתיק ירושלים ת"ו מבית דינו של הרב המג"ן וראיתים כ"י, ומביא הרבה דרכים ממנו מופת דורנו מהרח"א בע"י החיים ושאר ספרים. והרב הנזכר הוא בנו של הרב המקובל מהר"ר יעקב צמח ועיין בנדרפס מערכת מ"ם (עיין מהר"ר משה כה' יהונתן גאלאנטי כה"ה):

(קנז) **ברכת הזבח** מהגאון מהר"ש קאדינאווי על סדר קדשים חוץ מחולין ובכורות. ספר נכבד מאד קב ונקי הפליא עצה הגדיל תושיה בהגהותיו וחידושי האמתיו בדרך קצרה וכשרה נט):

(קנז) **ברכת טוב** דרשות על התורה ולקושים מהרב מהר"ר משה כ"ץ נראל אב"ד דק"ק מיץ. והוא אבי החכם השלם הרופא המחבר ספר מעיה טוביה ברפואות וחכמות וחידושי עולם. ובספר ברכת טוב יש הסכמה מרבני מהר"י רוואנים וחבריו הרבנים מרבני קושטנינא. ובנו כמח"ד טוביה הזכר בשו"ת חות יאיר סיף סימן צ"ב ושם בהשמטת דף רנ"ח ע"ב כתב הרב חות יאיר על החכם השלם כמח"ד טוביה הנזכר וז"ל היה אחי חורגי בן הגאון מהר"ר משה נראל שהיה אב"ד בק"ק מיץ. וא"א הגאון נשא אלמנתו בזיווג שני שנת כד"ת עכ"ל. ובס' ברכת טוב כתוב דנח נפשיה שנת ת"מ ובתוב שם דהיה חברו של הגאון מהר"ר העשל. וכנראה שהיה תלמיד מהגאון מהר"ר יעקב אביו של הגאון מהר"ר העשל כנראה שם ושאר דוכתי. נס היה תלמיד מהג' מהרש"א בעל חידושי הלכות כמ"ש בסוף דף ו' ע"ד:

(קנז) **ברכת ה'** להגאון מהר"ר נפתלי כ"ץ כולל הקדמה גדולה ושיטת ברכות ועל כל סדר וזעים. וזה השם בכללות. ויקרא להם שמות בפרטות. להקדמה גדולה ארוכה וערוכה בחבור סמיכות למסכתות כל הש"ס משנה קרא בשש סמיכת חכמים, ולשיטת ברכות קראה קדושה וברכה. וליתר פירושו לסדר וזעים

(קיד) **ברית שלום** דרושים נחמדים להגאון מהר"ר פינחס נרפסו בפפר"מ (ז):

(קטו) **ברך יצחק** דרושים נחמדים מהרב מהר"ר יצחק ברכה אחד מרבני ארם צובה ונרפס בוויניציא:

(קטז) **ברכות בחשבון** מאסף כל שמות הקדש הנמצאים בספרים דרך א"ב וכל שם דבר שיש לו מנין וחשבון כתוב בצדו שרש מקומו. חברו הרב המקובל הגדול מהר"ר יעקב צמח כמ"ש בהקדמת ספרו קול ברמה פירוש אהרא רבא כ"י:

(קיו) **ברכות בחשבון** קונט' פרפראות לחכמה לפרש איזה מקומות ברו"ל כפי חכמת המספר והתשובות. והוא בסוף מרכבת המשנה ח"א להג"ם שלמה אשכנזי ע"ש (כהמ"ס מרכבת המשנה):

(קיב) **ברכת אברהם** להגאון מהר"א טריוויש צרפתי (ז): בר פלונתיה דמהרלנ"ח והוא מדיני נט"י באריכות גדול:

(קיד) **ברכת אברהם** דרושים נחמדים להרב מהר"ר אברהם ברודו שהיה בזמן הרב פני משה והוא על ספר בראשית:

(קכ) **ברכת אליהו** קובץ קטן למהר"ר אליהו שפירא מרבני פולין והיה שנים רבות פה ליורנו והרב ז"ל היה בקי בקבלה מעשית, ואמר לי שעבר הש"ס ו' פעמים והיה חסיד ופרוש וזה"ה נח):

(קכא) **ברכת אליהו** נרפס מקרוב למ' אליהו רוויך מארם צובא:

הג"ה מנחם ציון

הגאונים וכו"ל (וע"ד גלוי המגיד למען הכ"י ז"ל וכו') רעיא מהימנא) ונפרדם שבר הנקודות ונשער האותיות ש"א כ' וז"ל ס' ברית שמונה וזלז' דבר קננס מפל"ס או פני מלך' כלינס מוכנים כדוב ציון וכלל דק הכנה נפלאה כדוק"ק פ"ג ובס' כטותס ו' לימודי חכמות, וע' ג"כ בהקדמת ס' וזכר חי בהקדמת ס' קצת כסופר פל' שו"ת מן השמים ידיו הרב כתנס ככלב חוקר ועוקבל כליל המדעים מור"ה אהרן מקוקס ז"ל מה שחלף' ג"כ כזה וכו' וכו' לט הכנס שמוכות לוס פ"ס: וע"ל בח"א פליטת כופרים חות ח' כ"י פ':

(ג) והג"מ אברהם ברודא ז"ל ה' משחק דגליו פ"י ב' תלמודיו דגליו זמז' שם כדל' לנח"ס יחזקאל כהנא המח' מהר"ש אהרן וולףדאווי ג"ר פליטא אס אהרש ע"ד הס' ברית שלום כדנס אוי תהי' שחתי גדולה כ"כ כאשר רחיתי דגרים תוקוקס נעס כדול וכו' וע"ס בהקדמה:

(ג) דו"ר ש"כ וחי' נס על ס' כנסת ופול"ד ש"ך ס"ט סק"כ:

(ח"ו) וכוטוט לזכ"ק נעטר בקק טוים בהענית כתפלת מנחה נעלית ותפילין ונעמידים ונכסיים עושם שלום וכו' נח נפשי (וע"ס מעגל טוב להמח' ז"ל) וכו' מק"ק אוליטוב ואהרן קלעטין ותפסם שס פ"ר מלוה וכרת לאיטליא וסולאנד וכו' ג"כ בתוך מילי יוסר כעד הג"מ יסוטון איינש"ן ז"ל וע"ס יחזות כפזות ונעל שער המך (שוסר) למוסר"ס אהרן וילקאטס חמים ל"י הספידע ע"ס, וז"ע על ידי נעל סה"ג כתנס, כהכילו עוד הפעם ז"ל שם ג"כ שראה ממנו ס' כקבלה מפשיזת כת"י ע"ס:

(ג) נרפס כדלזנס כש' ת"ל ועוד הפעם עס כג"ס עומר מן לנעל דע כדך:

ורעים זה שמו משך הורע. והרי מני תתא נדפסו יו.

(קנה) ברכת שמואל מהגאון מהר"ש קאדינבור דרושים חריפים על התורה ובאר מאמרים תמיהים והקדמות נוראות כמ"ש בגדפס אות ש"ן (ע' מ' שמואל קאדינבור כח"א):

(קנה) בשורת אליהו פי' רות מהרב אליהו הכהן ז"ל כא):

(קנה) בשמים ראש עתה מקרוב נדפס ספר זה

בברלין ויש בו סימנים שצ"ב מתשובות הרא"ש ושאר גדולים וזה שמו בשמים גימטריא שצ"ב. רא"ש השובות הרא"ש. וזה הספר הכינוי וקבצו וחקרו הרב הגדול מהר"ר יצחק די מולינא ז"ל אשר מצא ספר גדול משו"ת הרא"ש וגדולים אחרים אצל גביר אחר והוא סילת ויוקק ולקט קובץ זה ועשה עליו הנהגות כמפורש שם. ועוד יש הנהגות כסא דהרמנא. (כ) ואשמע אחרי קול רעש כי יש בספר זה קצת דברים זרים ואמרו שהמעתיק הראשון בארץ הונרמה מכ"י הרב יצחק די מולינא ז"ל יש לחוש שהוסף וגרע. ולכן הקורא בס' זה לא יסמוך עליו דאפשר דהלי בוקי סריקי וגדולים עד אשר יחקרי ויכרי הדברים ונדברי אמת ניכרים. ודי בזה. ואחר זמן ראיתי בדפוס דברי הגאון הגדול המפורסם ר"מ ואב"ד דק"ק ברלין יע"א כהר"ר צבי הירש נר"ו אמר מר כי שמע מוציא רבה על הס' הנזכר. והפיץ והדח כ"ל הדברים יגיעים ואסדרתיה דרב כי הס' תמים כתיב ביה והיה עשר שנים כביתו מרס שנדפס. ואהניא לן יק"ר סהדותא דפ"ס בדת"א ותנן בבחירת"א:

(קנה) בשמת בת שלמה (ע' אליס):

(קנה) בשר על גבי גחלים הוא ס' קדמון

כזכירים אותו הראשונים ונקרא כך הספר הנזכר שישנו בנותן מעם כבשרא אגומרי

וכן כתב מהר"ל בלקומוי וכתב שם דנאכד הספר בותן הנורות:

וראיתי בסדר הדורות דף ק"ד פ"ד שכתב וז"ל ר' שמואל הלוי סיס רחא ישיבה בטוליוולא סין נחלא אנרות כיוע וכן הרמז"ל וכו' בהגהות סמ"ס פרק כ' תפלה וכתבונת הרא"ש כלל נ"ב סי' ה' מחברי ספר כשר על גבי גחלים עסק וכו' עכ"ל. ותשתי ורואיתי שהעתיק דברים אלו מסי' שלשה הקבלה סוף דף נ"ח דפוס אשכנזי וכו' שמוע עסיק ששם כתב שהוא רחא כתבונת הרא"ש סוף שם הנאון חזר כשר ע"ג נח"ל ע"כ.

ומה נעשה להנאון בעל סדר הדורות שרלס להאמן לכל דברי שלשה הקבלה כתלך הכניס ויראת עמו הכניס. והכי נחשבתל סס כתבונת הרא"ש ירכות כתבונת רכיו יודיעה אכר סס וז"ל כי מלתי כספר אור זרוע כ"י סיד שמואל הלוי מווינרמא כספר כשר על גבי גחלים תשיבת רב פלשו גאון וכו'. והדבר מתיאר כי ס' אור זרוע סיס כתב די ס"ל שמואל הלוי מווינרמא סהות העתיק. ובס' אור זרוע כתב כספר כשר ע"ג גחלים תשובת רב פלשו לומר שאור זרוע כותב שמואל כס' כשר ע"ג גחלים שכתב תשובת רב פלשו, ומעתה מתיאר הדבר שאין סיד שמואל מחבר ס' כשר ע"ג גחלים אלא כריס הוא הספר השתיק אור זרוע. ועוד שם הספר כריס הוא מלכנו מעיר ווינרמא. והר"ל דפוס עסיק גיס הוא ספדרי רחא ישיבה בטוליוולא. וכסדר סידות דף מ"ח ע"א כתב דמא' כותב דרב גבי גאון חזר כ כשר ע"ג גחלים אר כדוקת סימן רכ"ז כתב שמינרו רב יודלי גאון וכו' ע"כ.

(קל) בתי כהונה שני חלקים בולל די בתים: בית דין

משו"ת. בית ועד מלשונות הפוסקים. בית אבות על הש"ס. בית המדרש דרושים להרב המופלא מר קשישא מהר"ק (מ) ינחק הכהן רפאפורט) ולא נדפסו מדרושים כ"א מעט מועד. והרב מהר"י שאול הלמירו בס' קול יעקב כותב משמו כמה דרכים נחמדים ע"ש. ובהיותי עומד ומשמש לפני הרב מהר"ק הנזכר הן כל יקר ראתה עיני תיבה מלאה מכתבי הקדש שלו מכל אבקת רובל. והרב היה מליץ גדול כנראה מהקדמותיו הנדפסות אך עיני ראו הרבה כתבים שכתב בהיותו בעה"ק ירושלם ת"ו בבחרותו וקצת כשהיה רב באימיר ארש עריב"ה העמוקה והרחבה ושיחה נאה להפליא רובה לשון תלמוד: ס'

הג"ה מנחם ציון

(ס) גס ח"י ס' שער הכהנה כולל אלוות ויודיים ותפלת שניות יקות פ"ד שיר (ד' קושעא ת"ד):

(סא) וגם על מחמרי אר תקרי ככ"ס ונדפס מחדש פה הרקא: (סב) להג"מ שאל אכד"ק פפדי"א כהנ"מ ל"ה אכד"ק כולל ופי' שחי' ס' מלפס (יקח"ל) יקותיאל טולל הכנות רבות וכתובס חידושים וגידישים על ס' תורת יקותיאל וכו' פסח כולל פסח גנוה, וגדולי הדור לכבו קדאש ודפוס אותו פד חממ"ה ליקום נקמת כבוד כנאון הכדוק סוק, ומל"ת נורדות מל"ת ואלו עליו סוקרין דכל ס' כשמים רחא כה"א ע"ג כר"ל משייף מתוכו הוא וחינה לרינו כר"ל כלל כאשר ט בלו ט גס דברים ור"ס ומתיב וגאון כב"ח חת"ס מכתבו להכי כתיב הרא"ש כשם כנ"י הרא"ש (ופשו"ת תכלת מדרכי ס"ה להג"מ מדרכי כנעס ויפועת יפקר יו"ד ק"ו וכו"ת ש"ע ח"כ ק"פ ומד"ח ח"כ ס"ס) וזה גרס לו שגיס מקומו וכו' גדול לק"ה עידון לחמו כה"מ בלפס הכ"ר דסס, וגס סס לא מלא מנוחה, ונפטר בלפס כת, ופמ"ס סמ"ה כס' שיוכי ככסס לוח ס' ג"ן ויו"ד ס' קא"ז ומיכ יו"ד ס' יאכ"פ ס':

תשובות הנדפסות יכיה אלוהים שימי לסוכה או יותר כאלוהי כספר הכתובים המזכיר:

(קלג) ס' הבהתים שהזכיר מרן ומהר"ר חס כמ"ש לעיל. בריש ספר מעשה רקח מביא מחודשו על הרמב"ם. וראיתי אני הצעיר מספר זה חלק אחד כ"י והוא בית רביעי בית מנוחה בדיני שבת ועירובין ויה"כ. ובכמה ענינים עמוקים כותב ודבר זה יתבאר ברחבה. נראה שהרב עשה בסוף החבור רחבה שאחרי הבהתים וכל מידי דציור וחתיים עייליה לרחבה הרחיבו והעמידו על בריו. ושם מזכיר בית אל שהוא חלק א' מהבהתים. והרב הנזכר מזכיר הרשב"א:

קונטרס אחרון

(ה) באור ופירוש איוב משלי תהלים:

שמעתי שאלמדו בעלי הפרשים שאליו יקרא האדם פ' רל"ג וידוע לחלוט ונמשל יקרא פ' פטמאל ובהתלים יקרא פ' ר' דוד קמחי. ואלהם סימנא שם אמת תתן לעד אמ"ת ר"ת אלוהי משלי תהלים. לעד ר"ת לוי פטמאל דוד וס' כסדרן. וכסדר הדורות כתב ר' פטמאל ממשיכתו כסדרו וכו' וחיבר פ' הפורס וספר שירים כס' ש' האשים שפטמאל פט"ל דף ר"ת פ"ב (סג). ואני הפציר כתבתי עליו בגליון לא האשים שפטמאל כ"ל רכן של ישראל מרן הקדוש כש"פ א"ח ס' ש"ז ספ"ק פ"ג דבריו הקדושים. ופי"ן כספרי הקטן מתוך כרכה בקונטרס אחרון א"ח שם אלוהי ספרים מותרים לקרות בשבת ובתעל פ"ג:

(ז) בר יוחאי פיוט (פ' מ' שמעון' ל"ח כח"א):

(קלג) ס' הבהתים מזכירו מרן ככ"מ. ובשו"ת מהר"ר חס ס' כ"ח כתוב ס' הבהתים לרב הנכבד. ושמעתי שבעיר פיס ימצאו שם שו"ת הרשב"א כתיבת יד קראו בשמותם ספר הבהתים:

ועתה וזכתי לראותו ופוא שר חלקי התשובות הכס"א פדרס הרב מהר"ר חיים ככ"ר שמה י' חזיק ס' הדס"ם מעיר פ"ס ופוא מהבאים מגרש ספרד וחתם שם חתימתו כלשון הזה: סגורים אחר לא כדש לכלל ופוא והעלים סיג בפעיר חיים בן אלדוב הכ"ר שמה י' חזיק וזה"ל. והספדים הכתרים הם מחתימת הספדר פלמו וחלק א' הוא כ"ס חתם וחלק ב' כ"ס חתם. וכל בית הוא כמו כלל שבש"א כה"א שמקנה התשובות שם מענין א' כגון שבת ויוצא קדושין גירושין וכן על זה דרך פדר פדר לבדו. וכל בית מספר סימנים כפי פלמו וקראם שפרים. ובעתה שם כשני החלקים יותר משלש חלפים תשובות. כי תשובות שם להס לכל אחד סימן או שפר יפלו יותר מבי' חלפים ושם מלות. אבל יש כנראה שפרים שם בכל א' הכנה תשובות. אמנם שם ריבועה נראה שיותר מתייין לו רובן ככל נדפסו כד' חלקי תשובות הכס"א דיינו חלק ראשון השפועים שדפסו ככס"א. ובזו נדפסו ככס"א שם שלש בקובץ קטן. והאמת כי שם הוא כיופי וסודר. והחלק ב' הוא תשובות הנדפסות ביוזבט רובן בדיני מעוות וקראת חולדות אדם. וכן קרא הרב כה"ג לתשובות אלו חלק ב'. והכ"ג נדפס מקורב פ"י הרב המופלא מר קישא כהנא ר' אברהם ישראל וזה"ל והח"ד סם תשובות המיוחסות למהר"ל שכתב הרב כללאל אשכנזי שם מוטעות הרבה. ויתר על כן יש תשובות להרשב"א דפוס ישן בלחותיות משובעות והזכרים הרמ"ה בפי' לקט הקדמא א"ח דף כ"ח וזכרם נדפסו כה"א:

והגם דבז תשובות ס' הכתים נדפסו אין ספק דגם

ג.

(ז) גאון צבי עיין מערכת צד"י בס"ד (ע' מ' זכ"ל הורוויץ נח"א):

(ד) גאוני בתראי שו"ת דפוס אשכנזי מחובר מהרבה תשובות מכמה רבנים גאוני אשכנזי הרב תו"ת והרב ב"ח וכו':

(ה) גבול בנימן דרושים להרב המקובל מהר"ר בנימן הכהן ב' תלמיד

הגיה מנחם ציון

(ס) ומתוך ספרו החופת וסעדן נראה שח"י פ' נס על יב"ט ירמיה ויוחאל כס"ס וקבלת וכמו כן ח"י ס' א"ח חזק נקדקוק וס' סודות לזכות בלחותיות פ"ג וכו' מקדש מעט לר"ם רוא"י וס' מימי ישראל לר"י נאנרס פ"ג:

(א) ואף לפ"מ שגדלס חס' מחור פ"ג (פג"ד) דס' הנאולס כולל רק משניי הנאולס והאחית סימנס. עוד לא נסתר מתחתו דברי סג"ד דכ"א דמיוסד על קב"ס ג"כ, ולכן ל"ס על כסדרן כן יעקב מ"ש פ"ז בהערותיו פ"ג:

(ב) נחלק ל' חלקים ס' החורס ועל הפטורה על זמנים ומופדים וספדים, ונכון להכניס ולהתמיד בו, וא"י שפולס בלבו לכניסו שיהיה לביט הדפוס תחב"ב ל' לנדק: וס' אלון כותב הוא על מגלת איכה, ועל אבות וס"ו שיר המעלות מנחה כס' אבות כס"ל: (דרי תפ"ב):

א' מרבני פירארה והיה מפולפל מאד. ובשנת תקס"ו וכיתי ליהנות איוה ימים מתורתו כי נשאתי ונתתי עם דב וז"ל בהיותי שם בשליחות מצוה כימי נעורי:

(יד) **גבעת שאול** דרושים להרב שאול הלוי מורסירה אב"ד

ור"מ דק"ק ספרדים באמשטרדם (י). ושם נאמר דהי"ל ת"ק דרושים. ובסדר הדורות דף קס"ה ע"ד יש טעות סופר. ובס' באר הנולה א"ה סי' ט"ז כתב והרב הגדול מה' שאול הלוי מורסירה זצ"ל ר"מ ואב"ד בק"ק אמשטרדם חיבר פסק ארוך כבא וכו' דרך זנות והאריך והגדיל והפליא לחוכיה שהוא מדאורייתא בראיות ברורות ומוכרחות וכו'. השם יוכנו שיצא לאור ברפוס עם שאר חבריו כי רבים המה עכ"ל. והרמ"ז היה תלמידו:

(טו) **גדולי תרומה** ביאור לספר התרומות (ז) מהרב

מ' עזריה פיגו אב"ד ור"מ בק"ק וויניציא סי' נחמד בשקלא וטריא וראיתי להרב הגדול מ' אברהם רוואנים מר חמיו של הרב מש"ל הנהגות והשנות על כל הספר נד"ת כ"ז:

(טז) **גדולת מדרכי** עם אנודת אוזב להרב ח' מ' ברוך

במ' דוד הנהגות וח' על המדרכי וקצת על ח"ט כמ"ש בנרפס במערכת בית (ש"ן מ' כרוך מפולגית כח"א):

(יז) **גורל אור** (ע' ור וזכ. ערכי הכנויים):

(יח) **גופי הלכות** מובא בשנות חיים כ"כ סדר הדורות

דף קס"ה ע"ד. והוא סי' שחברו הרב [מהר"ש אלגאזי וזל] בתוככי ירושלם והלך והרפיסו הרב באימיר וחור לעה"ק ת"ו וי"ד: גור

תלמיד הרמ"ז אב"ד בריניו ויש לו סי' א' בפשט אלון בכות ופי' אבות ויש לו הנהגות באיצרות חיים מלבד מה שנתוכח עם רבו כמ"ש באגרות הרמ"ז:

(י) **גבולות ארץ ישראל** (ג) ומוכירו בספר מ'

הדורות תדיר בר"ת נא"י:

(יז) **גבורת אנשים** מהרב ש"ך על סי' קנ"ד (דעסוף)

תנ"ז) מא"ה ובסופו תשובות מהגאון אביו מ' מאיר כ"ץ:

(ח) **גבורת ה'** מהג"מ ליווא מפראג פירוש ההגדה ועניני

יצ"מ. וקצורו נרפס מחדש באמשטרדם:

(ט) **גביע הבסוף** ר' יוסף כספי פ' על המורה כ"י ד.

והמחבר הוה חיבר חבורים הרבה ראיתי הרבה מהם בבבליאומיקה של פארוין (פארוין) בספרי כ"י של ישראל:

(י) **גבעות עולם** נרפס מחדש קצת שו"ת ודרושים

שאית הפליטה מהרב הגדול עיר וקדיש מ' יוסף קוב"ץ זל"ה:

(יא) **גבעת בנימן** רבי בנימן הלוי מורה מקום מכל

סימני הדינים מר' ש"ע מסודר ע"פ א"ב ואינו בנמצא. אמנם א"ח וי"ד וא"ה נרפסו אצל לקט הקפה. ובח"מ יש פרי מגדים מ"מ עם ח' סמ"ע יותר באורך:

(יב) **גבעת המורה** מהרב יוסף בר יצחק הלוי ה'

פ"י על המורה עם הנהגות הרב בעל תוס' י"ט ז"ל:

(יג) **גבעת פינחס** שו"ת עשרה חלקים כ"י למ' פנחס עניו

הנה"ה מנחם ציון

(א) ונע"ד ל"ל גילית ח"י ופול (א' גרסון כנ"ה הלוי (לגליל ע"ס) ונערסו בקפידה הכותמים ונרפס פעם ב' (פירטס ח"י):

(ב) ונפסד"מ חר"ת נרפס לו פ"י על המורה וכספ פמודי כסף ומשכיות כסף ונפסד"ד מונס וכול' לו שד"ח' ספרים פמו הולת סי' חל"ה כ"י כספ כמות כסף לזכר הכסף שרכבות הכסף, וחלתי כח"י על סי' מנחות (ומנחות) כעת בחולת הספרים חזר בקומכדיים ככריטות המדינה) ועד היום נרפס לו עשרה כלי כסף (וויטן קראקא ופ"ב) ע"י ידידי המו"ל מו"ס ילחק לחסם בליע"ה דורס קדמוניות:

(ג) גם ח"י סי' כתובת הספרים (פסכ"ד):

(ד) ונפסד"ד פ' נפסד מחול וכן בשמות המתכרים כ' מחול לו מורסירה והוא ע"ס וז"ל מחול: (ז) נרפס גם ח"י וז"ל כ' כספכמת כעל בית חסדים ד' לזכר חס"ג ע"ס הוא, ולזכר חס"ה בח"י ולסודיע כעשר ב' לזכר ש' שנתנו דמוסי סלחרינים חלק י"ז וי"ח משער מ"ס וגדול עונס מנחם, וסגולת כש"ד ש"ס מחליו כגדול שפטיס כרגס עד כתי' החליו לו כר"ד, ויש להל"ן כעלו כ"ס פסמ"ס הרב עלמו כס כקדמה ומתנ"ל ח"ע שח"ן (חופסי מחותן חס' שול נמ"ל ככיתו וכחומותיו ע"ס:

(ח) ונפ"ל מחלות חיוחסין (מורסירה מרגליות כ' כוס"ל ובא"י ל' מחל"י לנעל גדולת מדרכי משחיק כרכס פג"ס על החל"ה ונפסד כסמו ע"ס ובכיתו הרמ"ח סי' ק"ס:

(ט) כולל גלגלי נפשות ע"ס ח"ב לסל"י הכותיו הרג"ע וערכי הכנויים לסרמ"ו וכסופו קונסרס תורת משה ח"י על הרמב"ם לסר"ס לזכ"ן נקטלו וסגולת ע"י הרב מו"ס מחיר כוויח"ס (ח"ת ל"ה) וכעת נרפס לו גם סי' פ' חלות פ"י לחנות כקלס: וי"ר) ולפ"ק דנ"ס וס ח"י כסכ"ד, ופ' חק יעקב סי' תמ"ח פק"ג:

מערכת ג ספרים יד 27

קכ"ז ס"ק ע"ג. ומבין ריסי עיני הרב סדר הדרויות דף קס"ה ע"ד נראה שלא ראה הם' גם פשוט הנזכר. ומורי הרב ז"ל חיבר גם מקושר סוכב הולך על דבר הרב גם פשוט ונדפס מקושר כמ"ש לעיל:

(כז) **גימטריאות** ס' כ"י ראיתיו על קלף ישן חובר מתלמידי רבינו יהודה החסיד זצ"ל סמה שקבלו ממנו (י):

(כח) **גימטריאות** חיבר רבינו שמשון על התורה והן הן אשר כתב הרב שפתי כהן על התורה בסוף כל פרשה כמבואר שם סוף פ' בראשית (ועיין כ"ף א):

(כט) **גל של אגוזים** דרושים להרב דוד אגוזי ח"י מרבני קושטאניא הקדמונים והוא בדפוס קושט' ישן:

(ל) **גלגולי נשמות** הם גלגולים שקיבל הגאון הרמ"ע מהרב ישראל סרוק ונדפס בפפד"א שנת תס"א ונדפס ע"י מ' שמעון כמ' אפרים יהודה וכן גלגולי נשמות ע"ה גימט' שמעון בן אפרים יהודה. ומסודר סדר נכון ע"פ א"ב:

(לא) **גלגולים** מרבני האר"י זצ"ל נדפס בפפד"א בהגהות הרב דוד גרין היום והם ל"ו פרקים ולקוטים בסוף י"ט וס' זה ישנו בכ"י והוא כפלים לתושיה ע"ג פרקים והוא סדר יפה אף נעים. ואחשוב שהוא סדר הרב המקובל מהר"ם פאפירש כ"ץ. וספר זה יקר מאד כי בודאי סידר גם כזה מהדרוה בתרא שלא היה ביד מהר"ש ויטאל כנודע: מהר"ר

(יט) **גור אריה** מהגאון מ' ליווא מפראג באור על רש"י פי' החומש ונדפס בק"ק פראג יא':

(כ) **גור אריה** הגהות על כל הש"ע נדפסו תפ"ג כמנמוכה סביב הש"ע (יב) והם להרב מ' גור אריה הלוי אחר מרבני מנמוכה כוזמן הרמ"ז:

(כא) **גור אריה** דרושים לרב אשכנזי נדפס (יג) באמשטרדם ובסופו. בדק הבית להרב תורת חיים על בית יוסף בקצת סימנים מאה"ע:

(כב) **גמ כריתות** כ"י קצור כל דיני הרב מהר"ם ח' חביב כמ' גם פשוט בסדר יפה מהרב אברהם מונסון אחרון שבא מהמערב ונתיישב במצרים וחיבר שם כמה חבורים:

(כג) **גמ מקושר** בדיני הגמ והדברים נקשרים ומסודרים להרב המופלא כמהר"ר רפאל משה בולה (יד):

(כד) **גמ מקושר** לעמדת ראשי מורי הרב זלה"ה והוא שקלא ומריא על ספר גמ פשוט להרמב"ח הנזכר ובסופו באור לתוספי רא"ם כמ"ג טו):

(כה) **גמ מקושר** (עייין מ' ישראל יעקב אלגאזי כה"ל טו):

(כו) **גמ פשוט** על הלכות גיטין מהתייר הגדול מהר"ם ח' חביב ובסופו קצת כללים בפלפול עצום מהרב ז"ל ושם נדפס סדרי גמ וחליצה למהר"כ וכו'. וחיברו שנת תל"ו כמ"ש הרב סי'

הגיה מנחם ציון

(יא) ש"ס, וכן נדפס מ' גור אריה על ש"ס סדר מועד וכעת נדפס עם הרא"ם ולבוש עש"י: (יב) ידוע דשער הכ' מדפוס הראשון נכסחו מכל כספרים פ"ס פקודת רבני מנטובה על הכי' כי נזכרת רש"י רמב"ם מהר"ל מהר"ק וסכמ"א ח"ט ח"ט וספרו כידו, דמות הדם להנס פשוט' שפתי יעב"ץ מ"ס טוב כמ' אביו כנאון הדפ"ס ע"ש:

(יג) והוא למדי' יודא ל"ב קאליס ככ"ד אכד"ק קדמוני לזכרון וא"ד ובש"י ו' כסליו ת"ס וע' הקדמת המו"ל מ' שמש שלמה עזרת וא"ד ת"ס) וכדלו ה' כמ' כה"ל אכד"ק ערעט כספ"ס שכן רוקח מחותנו של אה"ר מו"ל ישראל ר' מנשה, שו"מ ד"ק קרחא:

(יד) קושטא (ש' ותתן כיד"ס) גם מ' מ' זכות מכה על כנאות הש"ס וס' גיטין וקידושין (שאלוניקו תקפ"ח): וע"ל לוח מ' ס' פ"ד:

(טו) והוא כמ' יונה נבין כמ"ס נהפס כנפס נדפס ק"ק אורע"ה (ש' הסדית) ועתה י' ק"ל וכלו חל"ו ג' קונטרסים כפנין כל תוסף ומלות לריכות טובס והפקר כ"ד הפקר:

(טז) קונטרס טול עיני קידוש שער להסריטא נדפס בתוך מ' נאות יעקב:

(יז) וע"ל וי"ו ט"ו:

(יח) ומ"ס כספ"ד ובכפתי מק' של אגוזים הוא ט"ס ואולם מ"ס דהוא לבר"ם כמבחר"ם האגוזי האמת לחם וכן מרמזים ראשי תיבותי הכתוב בקדמיתו שם מנחם אגוזי בן משה נ"ע (נכחתי ע"ן) וזכור כב"ח הרא"ה בן חיים סל"ה וכמ"ס מילי דלכות (ד"ר ש"ס) להר"י חיון ז"ל ומ' לזכרות ע"ס הרמב"ם והוא כמחבר רימ"י וז' שם עוד שח"י גם מ' פתרה ללכות פי' למס' אכית ע"ס וכן מ"ס המ"ל כאן ד' קושטא ט"ס וז"ל כילידיך (סמון לקושטא) ש"י:

(יט) ויש שם הנחות ולקוטים (לכ' מאיר ברית חייובטע תלמידו של כג' מהר"י טעמלרס פסד"מ תפ"ד:

מערכת

נ

ספרים

(מא) **גן בושם** לרבינו יהודה החסיד
הזכירו מהר"א שטיין
ז"ל הובא בחידושי אנשי שם על המדרכי
פ' היה קורא. עיין בדבריו:
(מב) **גן המלך** פסקי דינים וכללים
בקצרה להרב מהר"א
הלוי בן הרב דרכי נועם. נדפס בסוף
ח"א מגנת ורדים:
(מג) **גנת אגוז** צרופים וגימטריאות
בחכמת הקבלה לרבינו
יוסף גיקטיליא נדפס שנת שע"ה. והרב
יעב"ץ עשה עליו הנהגות בס' מטפחת
ספרים:
(מד) **גנת ביתן** לרבינו מודרוס בר
מאיר הלוי בקבלה (כד).
ע"י בסדר הדורות דף קס"ו ע"א:
(מה) **גנת ביתן** ס' הזכירו הרב ברכת
שמואל כמה פעמים.
ונראה שזהו חבור ממקובל ער"ה. (ואולי
הוא הי"ל):
(מו) **גנת ורדים** שו"ת בסדר ד' טורים
להרב מהר"א הלוי
בן הרב דרכי נועם [והי'] אב"ד ור"מ
במצרים תורה וגדולה במקום אחד בזמן
הרב המג"ן ומהר"ם ו' חביב ורבני דורם
כמ"ש בנדפס מערכת האלף. (עיין אחרים
הלוי בן הרב דרכי נועם) (כה):
(מז) **גנת ורדים** להרב ס' יוסף בעל
פרי מגדים. וכתב שם
שכבר נדפס בפפד"א שנת תקכ"ז ולא
בא לידינו בגלילות אלו:
(מח) **ס' גרושין** להרב הקדוש מהר"ם
קירדובי"ר נדפס
בוויניציא שנת ש"ח ונקרא הם' כן לפי
שהי' מתגרש לכבוד השכינה ע"ד רשב"י
וחבריו ומה שהיה מחדש בדרך העלה
על ספר:
(מט) **גרים**. מס' גרים בתוך המסכתות
קטנות היא מוצאת מש"ס
כתב

מהר"ר שמואל ויטאל סידר שער
הגלגולים סדר יפה ל"ז הקדמות
ועוד ג' הקדמות מענינים הנוגעים
למהר"ז אשר ג' הקדמות אלה האחרונות
השמיטם הרב משה ויטאל בן מהר"ש
וסידרם בספר אחד עם כל חלומות
חזונויות ועניני מהר"ז וצ"ל ונקרא ס'
החזונויות למהר"ז וצ"פ:
(נא) **גלגולים** סידר הרב המקובל מהר"י
צמח וחבר ספר משיבת
נפש בקצור ועוד הוסיף לחבר אחר באורך
וקרא שמו משיבת נפש ג"כ. וראיתי
שניהם כ"י בערי אשכנז:
(נב) **גלוי השקירות** (ע' חכמת רנתי):
(נג) **גלי רזיא** להרב אברהם תלמיד
האר"י וצ"ל ויש בו
דברים נוראים. ונמצא אצל הרב יש"ר
כמ"ש בסוף ס' נובלות דף קצ"ה ב':
(נד) **גלילות ארץ ישראל** הובא
בסדר הדורות
וכ' שם שנדפס שנת שצ"ה וכלשון אשכנז
שנת תפ"ד כא):
(נו) **גלילי כסף** ר' יוסף כספי. הביא
דבריו בקצור הרב
עיר וקדיש הרשב"א הלוי ז"ל בספרו
החשוב סנות הלוי ומשיג עליו:
(נז) **גמול** (כב) שער הגמול להרמב"ן
נדפס בסוף ספרו תורת
האדם ונדפס [גם] בפני עצמו:
(נה) **גמרא** (עיין בקונטרס אחרון):
(נס) **גמרא** על מס' עדיות (עיין מהר"ר
שלמה סיריליו כה"ח):
(מ) **ס' הגן** פ' על התורה לחד מקמאי
מביאו בס' פענח רזא
תדיר. (כג) ויש ספר הגן קטן נדפס
ממוסר וכו':

הג"ה מנחם ציון

(ב) הובא כ"ס יקום הראובני וכן במד"א ס' כ"ח וכ"ט ונכס"ד כ"ח ג"ס פ' גליא רזיא קטן: וע' הג"ס רש"י
שופטים כ' ח"ס פ"ט וז"ל לא ככיר נדפס פ"ס הקדמה יקרה לבעל סדורו של שנת (מחשיליח חת"כ):
(בא) והוא למורה גרשון כסר"ל כל"י נדפס פ"ס הסכמות הנאונים הכ"ח וסר"ס ר' אבינדרוס וסר"י קלמנקא ומ"ס
המח' לעיל גלילות א"י ומזכירו בספ"ד כ"ס גלילי עכ"ל נראה לכאורה דחשבו לשנים ונע"ד דהוא נאחד וז"ל
ס' היוחסין ומלתי' ס' ה"ח שח' אותו ר' יעקב סיקלי' במזכיר כל פיר ופסד ככ"א וסקנדרים שם:
(כב) ז"ל הנמיל:
(כג) וכן בס' דעת וקנים ע"ה והוא לר' יצחק בר"א נדפס בא"ד תפ"ג כ"ס פ' ה"ג ודרך משה ונחל' ל"מ כ"ס טפ
וע"ל ד' כ"כ ולמ"ד י"ב:
(כד) ז"ל ר' מאיר כ"ר שו"ת הלוי והוא המזכר כח"א (מ' י"ב) וכ"כ המזכר במשנ"ב ע"י והמסדר בן יעקב ה"ן
אחר ס' וז"ל שו"ת כ"ס טפ"ד ב"ה חזר ע"י כ' פירושיו א' לרש"י וכן לר' יעקב כ"ר שו"ת פ"ט:
(כה) וכן לקמן מ' קצ"ו נדפס קובצא תפ"ו ונכ"ס ח"א נדפס קונטרס בן המלך פ"ט:

הכל בחבור אחד. והאריך בשבחיו וחתם יום הששי אדר ראשון רמ"ד. ונראה מזה שאז התחילו לחבר פירש"י ותוס' בצדק הנמרא וזוהי חרוש לחבר הכל בחבור א' :

נרפי מה שמעתי ממניד אחת שהדפוס יאל לעולם קרוב לשנת ה' אלפים וזאתים שהתחילו להדפיס חזק דפין בעיר מנגלא. ואחר זה בעיר סערליים ממחוז הולנד. א"כ אחר חמשים שנה נקדו נחשטם הדפוס בישראל. גם ראיתי עוד חשן משפט נדפס בעיר פייניא די שארן בבית מהר"ר מאולם קצו יום ב' כ"ח תמוז שנת חמשת אלפים רל"ה. ואני ראיתי חזק גמרות דפוס יפן שנדפסו במלך עם רש"י לנד. וכמדומה שהיא ד' קשטנדינא :

ואחרי כתיב ראיתי גם נחמ דוד ח"כ בשנת מאתיים לאלף הששי של נחמל בעיר מעינ"ן (מנגליא) דפוס. ונחמל שנת רפ"א לאלף הששי כתב דשנת רפ"א היה דפוס ראשון לספרי הקדש ע"י דיניאל כומיניני. ואם כונתו שלא נדפסו מספרי ישראל עד שנת רפ"א. לא ראש שנחמל דפוס משנת רל"ה ואילך. וכמה ספרים ראיתי בדפוס מבית רמ"ד ואילך. שוב ראיתי להנחול כפל חות ואיר בתשובה סימן קס"ד שכתב שנחמל ד' וויניציא שנת קפ"ח לאלף הששי מספרים ע"ש למ"ד) :

(1) **גין פרישיות התורה** כן אמרו זכר נחמל דוכתי. והקשה מהר"ם זכות ז"ל בעירוט לומר שם ג"ד ותיקן דנחמל וילך על הכוב הס ממוכר. והכר מהר"ם אלוטס חידן דמ"ש נזכר הוא על הפרשיות הנקראות בשמות. אך פ' וזאת הנכנסה אין קורין אותה בשנת לאלף כיסו שמחת תורה ולכן אינה באה לשבן כ"א גין פרשיות לנד עכ"ל. ומדוקדק קלח כל זכר הקדוש ח"כ דף ר"ו ע"ב כאשר סינן תחזיקה. ומ"מ עדיין זריך ישוב כמבורר למעיין. ובקונטרס דבש לפי כתבתי שמלתי בספר קדמון כ"י שמונה כל הפרשיות ואיט מונח וילך וכתבתי שם טעם לזה. ואחר זמן הראוני בספר לזכר הסוד פ' שמות שהביא מנח"ל בס"י פרשיות וכתב וזאת אינה מן המנין ושלש המה נעלאו ע"ה. וזו ההדווע העיקר כמ"ש גם כ"י כהנ"י ויתכן שפ' תרומה תלוה נחשבות כאלה לנכוד משם רכינו ע"ה שלא חזר שמו כפ' תלוה ונחשבת עם תרומה פרשה אחת ונכר בתרומה נזכר עשה רכינו ע"ה ותלוה נעסלת לפי תרומה ומלתי פתך לזה :

ובעיר פלוריאליא ביינליאליאטיקא של הדוכוס הגדול יש חזק מסכתית במלך כתוב על קף שנת ד' אלפים תתקל"ו. ומעתיק ינמלו סס חזק נסתחות יפות :

נוסחאות נמרא ישנות. כ' הרמב"ם פמ"א מה' מלוה שהגיעו לידו נסתחות נמרא ישנות כתובים על גויל כמו שסיו כותבים הק"ק בקירוב לפני זמנ. ולפי תבטון זה נמלא שהגיע לידו נמרא הכובע כמו ק"ע שנה אחר תחיתם הסלמה. וראיתי להכר הסגיד שם שכתב דגס רכינו מאיר קלוי כתב דכ"י הוא נוסחי דייקי פתיקי ונסחי דרכותא קבשי ע"ה. ומוכח לפי זה דהרמ"ה היו לו נסחי פתיקי כהרמב"ם. ומה טוב ומה נעים לפי זה מה שכתבתי בעניותי כהסרי הקטן שער יוסף דף י"ט ע"ג דהרמב"ם הוב גרים ג"ה הרמ"ם ע"ה כה) :

והרמב"ם גם המלך שלו לאוין ק"ט כתב דכן הוא נסתחות המדויקות שנקראו על זקני התלמוד ע"ה כמ" :

(2) **נמרא** ראיתי בבית נכחתו של אהובנו הנביר המרום השר סיניור בנימין פואה יצ"ו בעיר ריניוין. נמרא מסכת ברכות. נדפסה על קלף בעיר סונסינו דפוס יפה עם פירש"י ותוספות ופסקי תוספות. ובמקום פסקי הרא"ש נדפס שם מידרי ופי' המשני' להרמב"ם. ונמרא זו אין כתוב בה מנין דפין. והנמרא לבד היא תשעים דפין. ובסוף כתב המדפיס יהושע שלמה בן הח"ר ישראל נתן איש סונסינו שהוא שיתף אלו החבורים ביחד. וכ' שהמדרכי אשר שם הוא מדרכי הגדול ונדפסה נמרא זו כ' טבת שנת נמרא. ואח"כ כתב בסוף הרב גבריאלי ו' אהרן שטרסבורג כי החכם השלם ישראל נתן קנא לעמו ישראל וצוה לבנו הח"ר יהושע שלמה היושב בעיר צונצין במדינת לומברדיא. ויצוהו להשתדל להדפיס ספרים. והואיל להדפיס נמרא ברכות. וחיבר אליה פירש"י ותוס' ופסקיהן ומדרכי ופי' המשניות להרמב"ם

ד.

(א) **דבי אליהו** (עיון סדר אליהו) :
(ב) **דבר משה** שו"ת להרב מהר"ם אמארויליו א' מרבני

(ג) **דבר שבקדושה** חכרו בעל ילקום
הג"ה מנחם ציון
(כח) ועמ"ש נמנחת ש' כספ הרמ"ה ענין כתיבת מלת כדרלשומר פ"ה :
(כט) וכמו כן מצינו בש"ס כ"פ הג"ה הנאורים וכתבו מתחלה בגליון הש"ס ואח"כ נתוכו הסופרים והמעתיקים בפנים על שם האמורא וכדפשינו בריש חלו טרפות ניעטל לחי התחזון כשר ונבנא אר"ז וסוף שיטל לחיות ע"י המלחם והלעסע ועבדי יו"ד סי' ל"ג :
(למ"ד) ונס' משגל טוב כ' הח' בראה גם נמרא נדפס ש' רל"ה ע"ה וכ"כ לשיל בראה עוד חז"מ משנת רל"ה וגם חז"מ ראיתי מחזור רומי ד' שולינו קאול מיורי מש' רמ"ד וכ' נופת טופים מסריליאון מנכוסה ר"ם